

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

O) LANDTMÄTERIET. XLII.

LANDTMÄTERISTYRELSENS
UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1909.

STOCKHOLM

IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI A. B.

1910.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. O. Landtmäteriet. – Stockholm : Ivar Hæggström, 1868-1911.

Täckningsår: 1867-1910.

Landtmäteriet bytte år 1878 namn till Landtmäteristyrelsen

Efterföljare:

Landtmäteri / av Kungl. Landtmäteristyrelsen. – Stockholm : Ivar Hæggström, 1912-1952. – (Sveriges officiella statistik)

Täckningsår: 1911-1950

Översiktspublikationer

Statistisk utredning rörande under åren 1828-1905 utförda landtmäteriförrättningar m. m. / af Kungl. Landtmäteristyrelsen verkställd år 1906. (Bidrag till Sveriges officiella statistik. O. Landtmäteriet. XXXVII[: Bihang])

Bihang till Landtmäteristyrelsen underdåniga berättelse för år 1905

Historisk statistik för Sverige. D. 2, Väderlek, lantmäteri, jordbruk, skogsbruk, fiske t.o.m. år 1955. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1959

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

O) LANDTMÄTERIET. XLII.

LANDTMÄTERISTYRELSENS
UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1909.

STOCKHOLM

IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI A. B.

1910.

Innehållsförteckning.

Underdänig berättelse	sid. 3.
Tabellbilagor:	
Tab. 1. Arbetsförteckning för år 1909 angående de hos Kungl. Landtmästeristyrelsen förekomna mål och ärenden	» 16.
Tab. 2. Sammandrag öfver förste landtmätarnas jämte å länens landtmäterikontor anställda biträdens verksamhet under år 1909	» 18.
Tab. 3. Sammandrag öfver år 1909 avslutade landtmäteriförrättningar i riket, länsvis	» 20.
Tab. 4. Sammandrag öfver avslutade ägostyckningar i riket	» 22.
Tab. 5. Sammandrag öfver avslutade egentliga laga skiftens och, med undantag för afvittringar, alla andra landtmäteriförrättningars omfång åren 1905—1909	» 24.
Tab. 6. Öfversikt öfver den arbetande landtmäteripersonalen vid allmänna skiftesverket samt därvid förekomna landtmäteriförrättningars mängd, beskaffenhet och handläggning under år 1909	» 26.
Tab. 7. Sammandrag öfver förordnanden till landtmäteriförrättningar under åren 1905—1909	» 28.
Tab. 8. Uppgift å jordägarnes utgifter för laga skiften, avslutade under år 1909	» 29.
Tab. 9. Allmänna skiftesverkets i riket ställning den 31 dec. 1909	» 29.
Tab. 10. Sammandrag öfver landtmätarnes arvoden för under åren 1905—1909 avslutade landtmäteriförrättningar	» 30.
Tab. 11. Sammandrag för åren 1879—1909 öfver landtmäteriförrättningarnes antal och omfattning, landtmäteripersonalens antal och jordägarnes utgifter till landtmätare och gode män m. m.	» 32.
Tab. 12. Afvittringsverkets fortgång år 1909... ..	» 34.
Tab. 13. Sammandragen femårsöfversikt af afvittringsverket åren 1905—1909	» 34.

Table des matières.

Rapport au Roi	pag. 3.
Tableaux annexés:	
Tabl. 1. Spécification des travaux et questions traitées par la Direction royale d'Arpentage pendant l'année 1909	» 16.
Tabl. 2. Résumé des travaux des premiers arpenteurs ainsi que de ceux des assistants employés dans les bureaux d'arpentage des préfectures pendant l'année 1909	» 18.
Tabl. 3. Travaux d'arpentage achevés en 1909, par préfectures... ..	» 20.
Tabl. 4. Morcellemens et répartitions de la base de l'impôt foncier (mantal)	» 22.
Tabl. 5. Résumé, par ans, des répartitions légales des parcelles et des autres travaux d'arpentage, achevés pendant les années 1905—1909	» 24.
Tabl. 6. Nombre d'arpenteurs en activité ainsi que nombre, espèce et procédé de leurs travaux, en 1909	» 26.
Tabl. 7. Nombre des commissions expédiées aux arpenteurs pour l'exécution des réquisitions, faites pendant les années 1905—1909	» 28.
Tabl. 8. Dépenses des propriétaires pour les répartitions légales des parcelles, achevées en 1909	» 29.
Tabl. 9. État de la répartition légale des parcelles, le 31 déc. 1909	» 29.
Tabl. 10. Résumé, pour les années 1905—1909, des honoraires d'arpenteurs	» 30.
Tabl. 11. Résumé, pour les années 1879—1909, du nombre et de la grandeur des travaux d'arpentage, du nombre d'arpenteurs et des dépenses des propriétaires pour des travaux d'arpentage	» 32.
Tabl. 12. Délimitation des terres publiques et distribution entre l'État, les communes et les particuliers des dites terres, ainsi que répartition des parcelles distribuées à ces derniers en 1909	» 34.
Tabl. 13. Résumé, pour les années 1905—1909, des opérations mentionnées dans le tableau 12.	» 34.

Till Konungen.

Jämlikt nådig föreskrift får landtmäteristyrelsen härmed afgifva underdånig berättelse om landtmäteriet i riket för år 1909, upptagande särskilda redogörelser angående: | landtmäteristyrelsen, landtmäterikontoren i länen, landtmäteripersonalen, allmänna skiftesverket, afvittringsverket, jordregistret samt undervisningen.

Innan landtmäteristyrelsen går att meddela redogörelse för ofvanberörda särskilda afdelningar, tillåter sig styrelsen i underdånighet fästa uppmärksamheten därpå, att med det år deuna redogörelse omfattar inträdt en betydelsefull ändring i landtmäteristatens organisation.

Sedan Riksdagen i allt väsentligt bifallit af Eders Kungl. Maj:t i ämnet gjorda framställningar, har Eders Kungl. Maj:t fastställt nya aflöningsstater dels den 17 juni 1908 för landtmäteristaten i orterna dels den 23 oktober samma år för landtmäteristyrelsen, båda att tillämpas från och med ingången af år 1909. Sistnämnda dag utfärdade Eders Kungl. Maj:t äfven nådig instruktion för landtmäteristyrelsen och rikets landtmätare att träda i kraft likaledes den 1 januari 1909, hvarigenom ej mindre förnyade nådiga landtmäteriinstruktionen den 6 augusti 1864 med däri sedermera vidtagna ändringar än äfven i öfrigt meddelade, mot den nya instruktionen stridande särskilda föreskrifter upphörde att vara gällande.

Härigenom har en i väsentliga delar ny organisation af landtmäteristyrelsen och förstelandtmätartjänsterna genomförts. Förut gällande lönestat för landtmäteristyrelsen af den 31 maj 1878 upptog såsom ordinarie befattningshafvare, utom landtmäteridirektören, en landtmäterisekreterare, en landtmäterifiskal, en aktuarie och registrator samt två ingenjörer. Med vissa efter dess tillkomst skedda ändringar slutade berörda stat å en summa af 36,400 kronor. De under senaste åren ökade göromålen hade emellertid föranledt Eders Kungl. Maj:t att af Riksdagen för år 1908 utverka ett anslag å extra stat till belopp af 4,500 kronor till förstärkande af arbetskrafterna inom styrelsen. Redan under år 1907 hade Eders Kungl. Maj:t funnit nödvändigt att för samma ändamål anvisa 2,850 kronor. Jämlikt nådiga föreskrifter hafva berörda medel i främsta rummet användts till ersättning åt en extra föredragande. En sådan har ock af Eders Kungl. Maj:t varit förordnad hos styrelsen från den 1 april 1907 till utgången af år 1908.

Enligt den genomförda nya organisationen utgöres landtmäteristyrelsen af en öfverdirektör och chef samt två byråchefer såsom ledamöter och chefer hvar för sin byrå, nämligen landtmäteribyran och administrativa byran. Landtmäterifiskaltjänsten har bibehållits och likaså tvenne ingenjörsbefattningar, hvilkas innehafvare numera benämnas byråingenjörer. Aktuarie- och registratorstjänsten har indragits och i dess ställe har inrättats en arkivariefattning. Den nya staten för landtmäteristyrelsen slutar å en summa af 72,000 kronor. Ökningen är emellertid större än här anförda siffror visa eller 35,600 kronor. Den verkliga ökningen uppgår nämligen till 38,600 kronor beroende därpå, att uti den äldre staten fanns uppfördt ett anslag å 3,000 kronor till arvode åt lärare för landtmäterielevernas undervisning, hvilket anslag helt och hållet uteslutits i den nya staten. I dess ställe anvisade 1908 års Riksdag på extra stat för år 1909 ett anslag af 8,000 kronor till bestridande af kostnaderna för undervisning af landtmäterielever under läsåret 1908—1909.

Den genomförda omorganisationen af förstelandtmätartjänsterna består förnämligast däri, att innehafvarna af dessa befattningar fräntagits rätten att utföra landtmäteriförrättningar åt enskilda, och att daglig tjänstgöringstid i stället ålagts dem. Deras hufvudsakliga åligganden äro att dagligen hålla kontoren öppna för allmänheten och därunder tillhan-

dagå besökande med förevisande af kontorens kartor och handlingar jämte meddelande af äskade upplysningar, att verkställa granskning af öfriga landtmätares förrättningshandlingar antingen på begäran af domstol eller domare eller ock då desamma för redovisning inkomma till landtmäterikontoren, att upplägga och föra jordregister samt slutligen att såsom sakkunniga biträda ägodelningsrätter och andra domstolar. Den nya aflöningsstaten för landtmäteristaten i orterna upptager äfven anslag för anställande af amanuenser å 6 läns landtmäterikontor. Densamma slutar å en summa af 161,400 kronor. Den skedda ökningen utgör 108,600 kronor.

I sammanhang med genomförandet af nu berörda nya organisation har äfven vidtagits en annan betydelsefull åtgärd. Landtmäteristyrelsen syftar härvid på Eders Kungl. Maj:ts och Riksdagens beslut om uppläggande och förande å länens landtmäterikontor af ett jordregister för rikets landsbygd. Eders Kungl. Maj:t hade föreslagit 1908 års Riksdag att för inrättande af ett jordregister i enlighet med de närmare föreskrifter, som af Eders Kungl. Maj:t komme att meddelas, bevilja ett reservationsanslag af 750,000 kronor och däraf på extra stat för år 1909 anvisa 150,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att under år 1908 förskottsvis af tillgängliga medel utanordna, hvad som kunde finnas erforderligt. Sedan Riksdagen bifallit berörda framställning, har Eders Kungl. Maj:t den 13 juni 1908 utfärdat nådig förordning angående jordregister. Uti nådigt bref den 18 september 1908 har Eders Kungl. Maj:t meddelat föreskrifter angående ordnandet af arbetet med jordregistrets uppläggande och därvid bemyndigat landtmäteristyrelsen att meddela de särskilda föreskrifter, som i ämnet ytterligare kunde finnas erforderliga. Samtidigt ställde Eders Kungl. Maj:t till landtmäteristyrelsens disposition dels 7,350 kronor 90 öre att användas till förberedande åtgärder under år 1908 för arbetets igångsättande dels 100,000 kronor att under år 1909 användas till aflöning af särskildt förordnade landtmätare såsom biträden åt förste landtmätarna för jordregisterarbetet samt till ersättning åt extra personal för sådana göromål, som ej erfordrade särskilda fackinsikter.

Landtmäteristyrelsen.

Det arbete, som i sammanhang med beslutet om jordregistrets uppläggande och förande uppdragits åt landtmäteristyrelsen, hade icke tagits i betraktande vid genomförande af den nya organisationen af styrelsen. För berörda arbete har ock förstärkning af styrelsens arbetskrafter blifvit erforderlig. På framställning af landtmäteristyrelsen har äfven Eders Kungl. Maj:t den 9 januari 1909 meddelat landtmäteristyrelsen nådigt tillstånd att för berörda ändamål under år 1909 af det genom nådiga brefvet den 18 september 1908 anvisade beloppet å 100,000 kronor använda högst 10,000 kronor, och genom nådigt bref den 12 förstnämnda månad fann Eders Kungl. Maj:t godt föreskrifva, att af sistnämnda belopp 6,000 kronor skulle användas till en samtidigt förordnad extra föredragande att biträda styrelsen vid handläggningen af ärenden rörande jordregistret samt att återstående 4,000 kronor finge användas till arvode åt en vid jordregisterarbetet anställd amanuens samt till bestridande af extra utgifter vid berörda arbete.

Genom dessa nådiga beslut har från början af år 1909,

utom styrelsens båda ordinarie byråer, inom styrelsen funnits en särskild afdelning för ärenden rörande jordregistret.

Såsom närmare synes af den arbetsförteckning, hvilken närslutes såsom tab. 1, har följande antal mål och ärenden förekommit inom styrelsen nämligen:

remisser och nådiga bref från Eders Kungl. Maj:ts kansli, 12 balanserade, 195 tillkomna under året, tillsammans 207, af hvilka 193 blifvit under året slutbehandlade och 14 balanserats till år 1910;

remisser från Eders Kungl. Maj:ts högsta domstol, 14 balanserade, 53 tillkomna under året, tillsammans 67, af hvilka 37 slutbehandlats under året och 30 balanserats till år 1910;

remisser från Eders Kungl. Maj:ts regeringsrätt, 3 balanserade, 21 tillkomna under året, tillsammans 24, hvilka samtliga slutbehandlats under året;

remisser och skrivelser från Eders Kungl. Maj:ts och rikets kammarkollegium, 22 balanserade, 31 tillkomna under året, tillsammans 53, af hvilka 27 under året besvarats och 26 balanserats till år 1910;

remisser och skrivelser från andra ämbetsverk och myndigheter, 10 balanserade, 271 tillkomna, tillsammans 281, af hvilka 211 slutbehandlats och 70 balanserats till år 1910;

af landtmäterifiskalen anhängiggjorda mål och ärenden, 8 balanserade, 10 tillkomna, tillsammans 18, af hvilka 17 afgjorts och 1 balanserats till år 1910;

ansökningar med mera, 22 balanserade, 1,598 tillkomna, tillhoppa 1,620, af hvilka 1,610 blifvit afgjorda och 10 balanserats, samt

af landtmäteristyrelsen utan föregående framställning handlagda ärenden, tillhoppa 205, hvilka samtliga under året slutbehandlats.

Landtmäteristyrelsen har sålunda under år 1909 haft att handlägga 91 från föregående år balanserade mål och ärenden samt 2,384 tillkomna eller tillhoppa 2,475 mål och ärenden, af hvilka 2,324 under år 1909 slutbehandlats och 151 balanserats till år 1910.

Antalet utgångna expeditioner har uppgått till 4,202.

För att bereda tillfälle till jämförelse med närmast föregående fyra år meddelas nedanstående sammandrag rörande landtmäteristyrelsens verksamhet under åren 1905—1909.

Å r	Antal mål och ärenden					Antal utgångna expeditioner
	balanserade från föregående år	inkomna under året	summa	afgjorda under året	balanserade till följande år	
1905	19	1,059	1,078	1,048	30	1,571
1906	30	1,232	1,262	1,192	70	1,415
1907	70	1,380	1,450	1,362	88	1,652
1908	88	1,949	2,037	1,947	90	2,838
1909	91	2,384	2,475	2,324	151	4,202
Summa	298	8,004	8,302	7,873	429	11,678
Medeltal för år...	60	1,601	1,660	1,575	86	2,336

Medeltalet af balanserade och tillkomna mål och ärenden tillhoppa för åren 1904—1908 utgjorde 1,395 och medeltalet

utgångna expeditioner under samma tid 1,809. I förhållande till dessa medeltal visar summan mål och ärenden under 1909 en ökning af nära 78 procent och antalet utgångna expeditioner en ökning af 132 procent.

Landtmäterifiskalen har haft att handlägga 48 balanserade och 808 under året tillkomna eller tillsammans 856 mål och ärenden, af hvilka 837 blifvit under året afgjorda och 19 balanserade till 1910. Af dessa 856 mål och ärenden hafva 8 utgjorts af vid domstol anhängiggjorda åtal, af hvilka 5 blifvit under året afgjorda och 3 balanserats till år 1910. Bland öfriga mål och ärenden förekomma 24 till granskning insända länsberättelser med tillhörande sammandrag af landtmätarnes i länen årsredogörelser jämte 47 förteckningar öfver utfärdade förordnanden till landtmäteriförrättningar, 2 berättelser rörande afvittringsverket med tillhörande sammandrag och förteckningar, arfvodesräkningar rörande 203 landtmäteriförrättningar, hvarjämte utförts landtmäteriteknisk granskning af akterna till 74 landtmäteriförrättningar. Vidare hafva förekommit 99 anmärkningsärenden, af hvilka 4 föranlett utdömande af böter eller försutna viten, 39 ärenden rörande af arkivarien och registratorn i landtmäteristyrelsen påkallad värdering af kopior eller utdrag af kartor, 28 ärenden angående inventering, bevakning och indrifning samt 332 angående andra åtgärder. Utaf här omförmälda 856 mål och ärenden hafva 169 tillkommit genom skrivelser och remisser från landtmäteristyrelsen, 272 genom skrivelser och remisser från andra myndigheter, 124 genom omedelbar åtgärd af landtmäterifiskalen samt 291 genom skrivelser från tjänstemän vid landtmäteristaten eller enskilda personer.

Till landtmäterifiskalsexpeditionen hafva enligt det därstädes förda s. k. mindre diariet under året inkommit 6 rapporter, 476 dagböcker, 334 arbetsförteckningar och 622 reversal, hvilka samtliga handlingar äfven varit föremål för granskning.

Dessutom har landtmäterifiskalen varit sysselsatt med fortsatt uppläggande af ny tjänstebok öfver landtmäteristatens ämbets- och tjänstemän.

Antalet af de från landtmäterifiskalsexpeditionen under år 1909 utgångna expeditioner har uppgått till 576.

För jämförelse meddelas nedanstående uppgifter rörande antalet mål och ärenden samt antalet utgångna expeditioner under åren 1905—1909.

Å r	Antal mål och ärenden					Antal utgångna expeditioner
	balanserade från föregående år	inkomna under året	summa	afgjorda under året	balanserade till följande år	
1905	7	512	519	493	26	632
1906	26	557	583	532	51	604
1907	51	495	546	512	34	508
1908	34	726	760	712	48	680
1909	48	808	856	837	19	576
Summa	166	3,098	3,264	3,086	178	3,000
Medeltal för år...	33	620	653	617	36	600

Medeltalet af balanserade och tillkomna mål ock ärenden tillhoppa för åren 1904—1908 utgjorde 538 och medeltales utgångna expeditioner 645. I förhållande till dessa medeltal visar summan mål och ärenden under år 1909 en ökning af omkring 46 procent, under det antalet utgångna expeditioner angifver en minskning af omkring 12 procent.

Arkivarien, som tillika är registrator, har i sin egenskap af arkivarie under år 1909 emottagit och kvitterat publika renovationer rörande 193 förrättningar. Dessa renovationer hafva utgjorts af 1,431 regalark kartor utan åtecknad beskrifning, 259 regalark kartor med åtecknad beskrifning och 2,270 regalark beskrifningar eller tillsammans 3,960 regalark. Dessutom har arkivarien ombesörjt utlåning till offentliga myndigheter af 445 kartor med tillhörande beskrifningar samt utgifvit kopior och utdrag dels till enskilda personer af 184 kartor och 141 beskrifningar till en sammanräknad lösen af 6,227 kronor 30 öre dels och till offentliga myndigheter af 160 kartor och 18 beskrifningar till ett sammanlagdt värde af 2,485 kronor 24 öre.

Byråingenjörerna hafva hufvudsakligen varit sysselsatta med arkivundersökningar för utredning af mål och ärenden. Dessutom hafva de deltagit i och utfört en del andra göromål inom styrelsen.

Af punkt 11 i statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 13 januari 1908, bifogadt Eders Kungl. Maj:ts till samma års Riksdag aflåtna nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof, framgår, att af det i aföningsstaten för landtmäteristyrelsen upptagna anslaget å 23,500 kronor till extra tjänstemän och biträden samt vikariatsersättning ett belopp af 10,800 kronor är afsedt till ersättning åt fyra fast anställda amanuenser.

Sedan Eders Kungl. Maj:ts den 26 mars 1909 på framställning af landtmäteristyrelsen funnit godt meddela särskilda

bestämmelser angående användningen af sistberörda anslag, hafve från och med den 1 maj 1909 fyra amanuenser inom styrelsen haft fast anställning, en på hvardera af styrelsens båda byråer, en i landtmäterifiskalexpeditionen och en hos arkivarien. Utom dessa, som voro anställda hos styrelsen äfven under månaderna januari—april, hafva under år 1909 extra amanuenser haft anställning inom styrelsens båda byråer under en sammanlagd tid af 18 månader samt 2 månader å fiskalsexpeditionen. Härjämte har styrelsen under året anlitat sakkunniga biträden under en tid af tillhoppa fjorton dagar.

Å afdelningen för ärenden rörande jordregistret har amanuens varit anställd under sammanlagdt 6 månader.

Extra biträden, företrädesvis kvinnliga, hafva användts för renskrifning och kartritning, hvarjämte ett sådant under större delen af året sysselsatts med granskning och kollationering af kopior och afskrifter, som rekvirerats från härvarande arkiv.

De extra biträden, som verkställt kopierings- och renskrifningsarbeten i arkivet, hafva hvad angår kopieringsarbetena i allmänhet erhållit ersättning motsvarande hälften af den enligt gällande bestämmelser utgående lösen eller stämpel. Af förut meddelade uppgifter kan inhämtas, att lösen för de kopior och afskrifter, som utlämnats från arkivet, uppgår till ett sammanlagdt belopp af 8,712 kronor 54 öre, hvaraf i stämpel influtit 6,227 kronor 30 öre. Sammanlagda direkta utgifterna för verkställande af ifrågavarande arbete, inberäknadt ersättning till det extra biträde, som verkställt granskning och kollationering, hafva utgjort 5,426 kronor 89 öre. På denna verksamhet förefinnes alltså en behållning för statsverket till belopp af 800 kronor 41 öre, som mer än väl förslår att täcka af arbetet påkallade extra utgifter.

Resultatet af styrelsens förvaltning med afseende å till styrelsens disposition ställda medel framgår af följande redogörelse.

	Debet						Kredit									
	Behållning från år 1908		Uppbörd		Leverering från statskontoret		Summa		Utgift		Leverering till statskontoret		Behållning till år 1910		Summa	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Nionde hufvudtiteln.																
<i>Af anslaget till landtmäteristaten:</i>																
<i>Kungl. Landtmäteristyrelsen:</i>																
Löner	—	—	—	—	27,616	67	27,616	67	27,616	67	—	—	—	—	27,616	67
Tjänstgöringspenningar	—	—	—	—	14,650	55	14,650	55	14,650	55	—	—	—	—	14,650	55
Ortstillägg	—	—	—	—	3,558	33	3,558	33	3,558	33	—	—	—	—	3,558	33
Alderstillägg	—	—	—	—	266	66	266	66	266	66	—	—	—	—	266	66
Till extra tjänstemän och biträden samt vikariatsersättning	—	—	—	—	23,500	—	23,500	—	23,500	—	—	—	—	—	23,500	—
Af anslaget till bestridande af kostnaderna för undervisning af landtmäterielever	—	—	—	—	8,000	—	8,000	—	8,000	—	—	—	—	—	8,000	—
» » » uppläggande af jordregistret	403	10	—	—	63,000	—	63,403	10	58,442	92	—	—	4,960	18	63,403	10
» » » skrifmaterialier och expenser, ved m. m.	15	56	159	40	20,394	85	20,569	81	19,757	85	—	—	811	96	20,569	81
» » » reparation af kartor	572	16	—	—	—	—	572	16	295	—	—	—	277	16	572	16
Diverse medel.																
Böter och viten	1,529	08	353	33	—	—	1,882	41	44	08	42	50	1,795	83	1,882	41
Allmänna besparingar	—	—	—	—	90	—	90	—	90	—	—	—	—	—	90	—
Kungl. Kammarrättens anmärkningsmedel	—	—	528	50	—	—	528	50	79	27	449	23	—	—	528	50
Summa	2,519	90	1,041	23	161,077	06	164,638	19	156,301	33	491	73	7,845	13	164,638	19
Förestående behållning till år 1910 utgöres af:																
Kontant behållning hos redogöraren	kr. 384: 95.															
Dito i riksbanken	» 7,460: 18.															
Summa	kr. 7,845: 13.															

Landtmäterikontoren i länen.

Amanuenser hafva under året varit anställda å landtmäterikontoren i Värmlands, Gäfleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Omfattningen af den verksamhet, som bedrifvits å landtmäterikontoren i länen, framgår af härvid såsom tab. 2 fogadt sammandrag öfver samma verksamhet. Af detta sammandrag kan inhämtas, att den verksamhet, hvarom här är fråga, låter fördela sig i tvenne hufvudafdelningar, nämligen kontorsgöromål och särskilda förrättningar, till hvilka räknas förste landtmätarnas biträde vid ägodelningsrätt och andra domstolar, undersökning på fältet af landtmätarnas arbeten, samt förrättningar för kronans enskilda räkning, och öfriga förrättningar, allt afseende uppdrag, som i allmänhet icke utföras inom landtmäterikontorens lokaler.

Kontorsgöromålen bestå i främsta rummet af handläggning af förekommande ärenden. Sådana hafva förekommit till ett antal af 15,970, af hvilka 7,028 angått jorddelningsväsendet, 1,043 jordregistret och 7,899 granskning af konceptakter och publika renovationer. Största antalet eller 1,216 ärenden har förekommit å kontoret i Malmöhus län. Därefter kommer kontoren i Kristianstads län med 1,109 och i Västerbottens län med 1,003. Ärendenas antal har uppgått vid kontoret i Hallands län till 991, i Norrbottens län till 834, i Skaraborgs län till 828, i Gäfleborgs län till 817, i Östergötlands län till 814, i Västernorrlands län till 804, i Jämtlands län till 786, i Älfsborgs län till 753, i Örebro län till 731, i Värmlands län till 676, i Södermanlands län till 588 och i Kalmar län till 563. Därefter komma Stockholms län med 498 ärenden, Kopparbergs län med 480, Västmanlands län med 440, Kronobergs län med 413, Jönköpings län med 397, Göteborgs och Bohus län med 397, Uppsala län med 320 och Blekinge län med 282. Minsta antalet eller 230 ärenden har förekommit inom Gottlands län.

Den verksamhet, som under redogörelseåret bedrifvits å landtmäterikontoren i länen för jordregistrets uppläggande, skall behandlas under särskild rubrik.

Förste landtmätarnas och å vissa kontor anställda amanuensers tid har i stor utsträckning tagits i anspråk, förutom af nu omfördälda arbeten, jämväl af allmänhetens tillhandagående, förande af diaries, länebok, registratur m. m., åtgärder för arkivens vård och skötsel samt af öfriga göromål af beskaffenhet att i allmänhet tillhöra en aktuarie- och registratorsbefattning, och hvilka samtliga göromål icke kunna redovisas med angifvande af antal ärenden eller antal utgångna expeditioner. I stället meddelas rörande denna verksamhet upplysning om antal besökande och den tid, som åtgått till deras betjänande. Uppgifter i nu berörda ämne, hvilka i regeln äro approximativa, saknas emellertid från 7 kontor. Antalet besökande på 17 kontor har uppgått tillhoppa till 7,877 eller till 463 besökande i medeltal för hvarje kontor. Antalet besökande har varit störst i Kopparbergs läns landtmäterikontor, där detsamma uppgått till 920. Därefter komma kontoren i Uppsala län samt i Göteborgs och Bohus län hvardera med 900 besökande samt närmast därefter kontoret i Örebro, där besökandenas antal uppgått till 658. Af tabellen synes, att den tid, som åtgått för ifrågavarande göromål är högst afsevärd. Sammanlagdt har för desamma under året inom 17 kontor användts 12,292 timmar eller i medeltal för

hvarje kontor 723 timmar. Efter beräkning af 6 timmar för hvarje dag hafva för ändamålet åtgått 120 dagar eller $\frac{4}{10}$ år i medeltal för hvarje kontor. Beträffande kontoren i Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Blekinge, Göteborgs och Bohus samt Västmanlands län må meddelas, att det stora antalet timmar, som uppgifvits, delvis användts till arbeten, som stått i sammanhang med kontorens flyttning till annan lokal eller förändring af förut anvisad lokal.

Med förestående uppgifter liksom med uppgifterna angående antal dagar, som användts till särskilda förrättningar, har afsetts att bereda tillfälle att beräkna den tid, som blifvit öfrig för handläggning af inom kontoren förekommande ärenden samt för arbetet med jordregistrets uppläggande.

Af tabellen inhämtas att särskilda förrättningar för förste landtmätarna tagit i anspråk 296 arbetsdagar eller ett arbetsår. Största tillskottet i förestående antal dagar har lämnats af förste landtmätarna i Jämtlands och Älfsborgs län. Antalet särskilda förrättningar uppgår till 104. Största antalet har förekommit inom Södermanlands, Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands, Jönköpings och Älfsborgs län.

Vid länen landtmäterikontor hafva till år 1910 balanserats 226 ärenden rörande jorddelningsväsendet, 21 ärenden rörande jordregistret samt 323 ärenden afseende granskning af konceptakter och publika renovationer eller tillhoppa 570 ärenden, hvartill komma 17 särskilda förrättningar, som icke under redogörelseåret slutförts. Största balanserna förefunnos vid landtmäterikontoren i Kopparbergs, Västmanlands, Kristianstads och Kalmar län med respektive 214, 76, 54 och 51 ärenden.

Antalet från länen landtmäterikontor utgångna expeditioner har uppgått till 8,364. Af dessa hafva 775 berört jordregisterärenden. Största antalet eller 688 har utgått från Gäfleborgs län. Därefter komma Västernorrlands och Västerbottens län hvardera med 673 expeditioner.

Kopior eller utdrag af kartor och afskrifter af handlingar hafva enligt förda anteckningar från länen landtmäterikontor utlämnats till ett antal af 1,177, däraf 110 varit sådana, för hvilka lösen ej utgått. Största antalet rekvisitioner eller 381 har förekommit vid kontoret i Göteborgs och Bohus län. Därefter komma landtmäterikontoren i Älfsborgs, Kopparbergs samt Stockholms län med respektive 180, 130 och 120 rekvisitioner. Uppgifter i ärendet saknas helt och hållet från 5 län och beträffande ett län afser lämnad uppgift endast årets sista kvartal.

Landtmäteripersonalen.

Enligt matrikeln öfver landtmäteripersonalen bestod denna personal vid 1908 års slut af:

- 5 ordinarie ämbets- och tjänstemän vid styrelsen;
- 23 ordinarie förste landtmätare;
- 121 kommissionslandtmätare, af hvilka 4 voro anställda vid afvittringsverket;
- 75 vice kommissionslandtmätare, af hvilka 2 voro sysselsatta vid rikets allmänna kartverk;
- 175 landtmäteriauskultanter, af hvilka 2 voro sysselsatta vid afvittringsverket, och
- 340 landtmäterielever;
- 739 tillsammans, däraf ordinarie och på eget ansvar arbetande i styrelsen 5 och i länen 219, tillsammans 224 eller 2 mera än vid årets början.

Inom denna personal hafva följande förändringar timat under år 1909:

	Afgångne äro				Tillkomne
	genom befordran	genom afsked	genom döden	Summa	
Ämbets- och tjänstemän vid styrelsen	—	—	—	—	2
Förste landtmätare	—	7	—	7	8
Distriktslandtmätare	—	—	—	—	109
Extra landtmätare	—	—	—	—	40
Kommissionslandtmätare	102	3	2	107	—
Vice kommissionslandtmätare	57	3	1	61	—
Landtmäteriauskuantanter	—	—	—	—	30
Landtmäterielever	30	—	—	30	10
Summa	189	13	3	205	199
		16			

Landtmäteripersonalen har under året ökat med 10 landtmäterielever, och då 16 personer för alltid afgått genom afsked eller död, har landtmäteripersonalen alltså på det hela minskats med 6 personer.

Vid 1909 års slut funnos enligt matrikeln:

7 ordinarie ämbets- och tjänstemän vid styrelsen;
 24 ordinarie förste landtmätare;
 109 distriktslandtmätare, af hvilka 4 voro sysselsatta vid afvittringsverket;
 40 extra landtmätare;
 14 kommissionslandtmätare;
 14 vice kommissionslandtmätare;
 205 landtmäteriauskuantanter, af hvilka en var sysselsatt vid afvittringsverket;
 320 landtmäterielever;
 733 tillsammans, däraf på eget ansvar arbetande i styrelsen 7 och i länen 201, tillhoppa 208 eller 16 mindre än vid årets början.

I matrikeln kvarstå åtskilliga auskuantanter och elever, hvilka sannolikt icke vidare komma att sysselsätta sig med landtmäterigöromål. Sälunda tjänstgjorde under sistlidet år af de i matrikeln upptagna landtmäteriauskuantanterna och eleverna endast

139 landtmäteriauskuantanter, af hvilka en varit sysselsatt vid afvittringsverket, och
 82 landtmäterielever;
 221 tillsammans, eller 4 mindre än vid årets början.

Allmänna skiftesverket.

Af *tab. 3*, hvilken innehåller ett på grund af förste landtmätarnas berättelser länsvis upprättadt sammandrag öfver år 1909 afslutade landtmäteriförrättningar i hela riket — afvittringsgöromålen dock icke inbegripna — inhämtas i hvad mån berörda förrättningar inom hvarje län förekommit.

De upplysningar af större intresse, som kunna hämtas af denna tabell, torde vara:

att inom hela riket egentliga laga skiften*) under år 1909 blifvit afslutade å 118,056 hektar och å 208,324 mantal;

*) Med *egentliga laga skiften* förstås i denna tabell likasom i öfrigt uti denna berättelse laga skifte på antingen alla ägorna eller och särskildt inrösningsjorden eller särskildt afrösningsjorden till icke allenast byar utan äfven enstaka hemman eller lägenheter, som utgöra possessioner för sig själfva, *hvilka icke tillförene undergått vare sig enskifte eller laga skifte*. Till *andra förrättningar* räknas däremot dels ändringar af afslutade laga skiften, dels klyfningar af hemman och lägenheter, hvilka förut undergått enskifte eller laga skifte, dels och alla andra förrättningar, som icke utgöra egentliga laga skiften och ej heller storskiftes- eller afvittringsförrättningar.

att inom Gottlands län, hvarest de under år 1909 afslutade egentliga laga skiftenas omfattning varit större än i något annat län i mellersta och södra delarna af riket, sådana förrättningar afslutats å 6,745 hektar och 16,557 mantal;

att därefter komma Kalmar, Älfsborgs och Örebro län med respektive 6,163, 5,898 och 5,393 hektar samt 9,000, 21,188 och 21,938 mantal;

att de öfriga länen i mellersta och södra delarna af riket i berörda hänseende intaga följande ordning: Värmlands, Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kronobergs, Skaraborgs, Södermanlands, Kristianstads, Västmanlands, Göteborgs och Bohus, Blekinge, Hallands och Jönköpings län;

att inom Kopparbergs län egentliga laga skiften afslutats å 2,048 hektar samt 4,050 mantal;

att af de norra länen Jämtlands län, hvarest de under år 1909 afslutade egentliga laga skiftenas omfattning varit större än inom något annat län i riket, sådana förrättningar afslutats å 25,678 hektar och 7,703 mantal;

att därefter komma Västerbottens och Norrbottens län med respektive 22,173 och 12,545 hektar samt 4,757 och 4,946 mantal och sist Västernorrlands och Gäfleborgs län med respektive 5,313 och 2,362 hektar samt 4,313 och 0,800 mantal;

att inom hela riket alla andra förrättningar än egentliga laga skiften under år 1909 blifvit afslutade å 448,063 hektar och 643,076 mantal;

att af de norra länen, där sistberörda slag af förrättningar haft större omfattning än i öfriga delar af riket, Jämtlands län intager främsta rummet med 97,369 hektar och 27,654 mantal;

att därefter komma Västernorrlands län med 88,500 hektar och 57,994 mantal samt Västerbottens och Gäfleborgs län med respektive 43,378 och 39,034 hektar samt 22,239 och 50,592 mantal;

att de under år 1909 af landtmätare afslutade vägdelningar omfattat 2,132,613 meter eller öfver 213 nymil;

att ingen vägdelning under året afslutats af landtmätare i Örebro län; samt

att de under år 1909 af landtmätare afslutade stängsel-delningar omfattat 67,113 meter eller närmare 7 nymil.

Tab. 4 innehåller ett på grund af förste landtmätarnas berättelser länsvis upprättadt sammandrag öfver år 1909 afslutade ägostyckningar i riket jämte sammandrag af under 1897—1909 afslutade sådana förrättningar.

Af *tab. 4 a* inhämtas, att 2,252 ägostyckningar under året afslutats, därvid 487,832 mantal med en areal af 285,401 hektar genom ägostyckning delats i 10,166 lotter.

Vidare utvisar tabellen

att antalet ägostyckningar under året varit:

i Västernorrlands län	287
» Kristianstads »	206
» Gäfleborgs »	190
» Stockholms »	164
» Jämtlands »	139
» Malmöhus »	127
» Gottlands »	107
» Värmlands »	102
» Örebro »	92
» Östergötlands »	77
» Älfsborgs »	77
» Skaraborgs »	76

i Kronobergs län	71
» Hallands »	71
» Göteborgs och Bohus län	62
» Västmanlands län	62
» Blekinge »	54
» Västerbottens »	54
» Uppsala »	51
» Södermanlands »	50
» Jönköpings »	50
» Norrbottens »	47
» Kalmar »	23 samt
» Kopparbergs »	13

att den genom ägostyckning delade arealen utgjort:

i Jämtlands län	72,434 hektar
» Västernorrlands »	72,061 »
» Gäfleborgs »	29,785 »
» Norrbottens »	12,690 »
» Västerbottens »	11,645 »
» Jönköpings »	9,692 »
» Värmlands »	8,243 »
» Kristianstads »	7,881 »
» Stockholms »	7,199 »
» Älfsborgs »	6,269 »
» Kronobergs »	5,871 »
» Skaraborgs »	4,906 »
» Gottlands »	4,802 »
» Uppsala »	4,450 »
» Örebro »	4,082 »
» Kalmar »	4,003 »
» Västmanlands »	3,993 »
» Blekinge »	3,874 »
» Södermanlands »	2,996 »
» Hallands »	2,774 »
» Malmöhus »	2,677 »
» Göteborgs och Bohus län	1,475 »
» Kopparbergs län	1,043 » samt
» Östergötlands »	556 »

Af tab. 4 b inhämtas, att antalet under år 1909 avslutade ägostyckningar är större än något föregående år och öfver 9 gånger så stort som antalet af de under år 1897 avslutade, mer än 3 gånger så stort som motsvarande tal för år 1898, mer än dubbelt så stort som antalet för år 1899 och nästan 2 gånger så stort som samma tal för år 1900, samt

att medeltalet af delade hektar för hvarje ägostyckning under år 1909 utgör 127 hektar, under det motsvarande tal för år 1908 är 98, för år 1907 78 samt för åren 1897—1909 164 hektar.

Genom sammanställning af totalsummorna i tab. 3 med totalsummorna, som finnas i motsvarande tabeller i styrelsens berättelser för åren 1905—1908, erhållas de sifferuppgifter, som redovisas i tab. 5, innehållande sammandrag, utvisande omfattningen af avslutade egentliga laga skiften tillika med alla andra landtmäteriförrättningar under åren 1905—1909 med undantag beträffande afvittringar.

Af tabellen i fråga synes bland annat, att de avslutade landtmäteriförrättningarna omfattat:

	År 1908	År 1909	I medeltal under åren 1905—1909
skiftade mantal	902	851	792
afmätta hektar	274,226	214,151	247,445
skiftade »	568,380	566,119	554,528
afmätta längder, meter	3,158,698	3,177,395	2,977,132
delade » , »	2,068,264	2,210,080	2,220,092

Häraf framgår alltså, att under år 1909 de avslutade förrättningarnas omfång varit med hänsyn till skiftade mantal, afmätta och skiftade hektar mindre än under år 1908, att däremot metertalet afmätta och delade längder för år 1909 öfverstigit motsvarande tal för år 1908 samt att under år 1909 avslutade landtmäteriförrättningar varit i afseende å skiftade mantal, skiftade hektar och afmätta längder större än medeltalen för åren 1905—1909, men däremot beträffande afmätta hektar och delade längder mindre än medeltalen för samma femårsperiod.

Tab. 6 innehåller en öfversikt öfver den vid allmänna skiftesverket arbetande landtmäteripersonalen inom hvarje särskildt län samt förekomna landtmäteriförrättningars mängd, beskaffenhet och handläggning.

Af denna tabell framgår, bland annat,

att de på eget ansvar arbetande landtmätarnas antal varit störst i Kopparbergs, Västerbottens, Gäfleborgs och Norrbottens län med respektive 19, 18, 15 och 15, därefter i Jämtlands, Västernorrlands och Värmlands län med respektive 14, 13 och 10 samt minst i Blekinge län med 2;

att antalet under år 1909 avslutade egentliga laga skiften varit störst eller 32 i Västerbottens län, därefter i Älfsborgs län med 24, Uppsala, Jämtlands och Norrbottens län med hvarterdera 10, samt att i Malmöhus län intet och i hvarterdera af Kristianstads och Västmanlands län endast 1 laga skifte avslutats;

att antalet avslutade andra förrättningar varit störst eller 495 i Västernorrlands län, att därefter komma Gäfleborgs län med 319, Kristianstads län med 310, Jämtlands län med 287, Kopparbergs län med 269, Västerbottens län med 255, Värmlands län med 244, Norrbottens län med 243, Stockholms län med 240, Malmöhus län med 232 och Skaraborgs län med 206, att antalet avslutade andra förrättningar varit minst i Kalmar och Blekinge län, där antalet inom hvarterdera länet endast uppgått till 79, samt därefter inom Västmanlands och Södermanlands län, inom hvilka antalet uppgått till respektive 92 och 94; samt vidare

att under året 386 egentliga laga skiften och 6,196 andra förrättningar blifvit fastställda.

Af tab. 7 synes, att förordnanden till landtmäteriförrättningar i hela riket utfärdats:

år 1909 till 174 laga skiften och 5,208 andra förrättningar eller tillsammans 5,382,

år 1908 till 159 laga skiften och 5,375 andra förrättningar eller tillsammans 5,534,

och i medeltal för åren 1905—1909 till 183 laga skiften och 5,006 andra förrättningar eller tillsammans 5,189.

Under år 1909 hafva förordnanden till laga skiften utfärdats inom samtliga län i riket med undantag af Malmöhus och Hallands län. Största antalet eller 19 har uppnåtts i Älfsborgs län.

I afseende å omförmälda förordnanden torde böra anmärkas, att under år 1909 en del af desamma, nämligen

inom Kronobergs län	4,
» Kalmar »	1,
» Blekinge »	1 och
» Hallands »	1,

eller tillsammans 7 förordnanden utfärdats för landtmätare anställda inom annat län än det, inom hvilket föremålet för förrättningen varit beläget.

Förutom det antal förordnanden, som finnes angifvet i tab. 7, hafva dylika enligt 29 § i lagen om dikning och annan afledning af vatten den 20 juni 1879, inom rikets län under år 1909 utfärdats i den omfattning efterföljande uppgifter utvisa.

Län	Antal förordnanden för	
	landtmätare	annan behörig person
Stockholms län	—	5
Uppsala »	—	14
Södermanlands »	—	8
Östergötlands »	14	44
Jönköpings »	—	12
Kronobergs »	—	26
Kalmar »	—	31
Gottlands »	—	24
Blekinge »	—	25
Kristianstads »	—	16
Malmöhus »	—	28
Hallands »	—	2
Göteborgs och Bohus län	—	4
Älfsborgs län	—	—
Skaraborgs »	2	14
Värmlands »	—	5
Örebro »	—	4
Västmanlands »	—	13
Kopparbergs »	—	1
Gäflborgs »	—	7
Västernorrlands »	—	10
Jämtlands »	—	—
Västerbottens »	—	6
Norrbottnens »	—	1
Summa	16	300

Af tab. 8, innehållande en länsvis upprättad uppgift å jordägarnas utgifter för under år 1909 afslutade laga skiften, synes,

att dessa utgifter varit lägst i Jönköpings län eller 2,040 kronor och därefter i Västmanlands län eller 2.600 kronor;

att ifrågasvarande utgifter understigit 5,000 kronor, förutom inom nyssnämnda län, uti Kristianstads, Hallands och Blekinge län;

att utgifterna i fråga uppgått till belopp emellan 5,000 och 10,000 kronor i Gäflborgs, Skaraborgs, Göteborgs och Bohus samt Södermanlands län, emellan 10,000 och 20,000 kronor i Uppsala, Stockholms, Östergötlands, Kronobergs, Örebro och Värmlands län, emellan 20,000 och 50,000 kronor i Älfsborgs, Norrbottens, Kopparbergs, Västernorrlands och Kal-

mar län samt öfverstigit 50,000 kronor i Västerbottens, Jämtlands och Gottlands län.

Bland utgifter till landtmätare och gode män äro upptagna alla till dem utgående arfvoden jämte ersättningar för resekostnader tillika med lösen för handlingar och kartor. De öfriga beräknade utgifterna äro sådana, som det ålegat vederbörande att gälda såsom till domstolar med deras biträden, till utflyttande delägare, minskadt med hvad af allmänna medel såsom utflyttningsunderstöd erhållits, samt för den första anläggningen af vid skifte bestämda vägar och floddiken m. m. Till ifrågasvarande utgifter hafva emellertid icke räknats handtlangnings- och dylika kostnader, å hvilka landtmätare icke hafva säkra uppgifter att tillgå, och icke heller ersättningar, hvilka enligt 99, 100 och 101 §§ nådiga skiftesstadgan ålagts en eller flera delägare att gälda för erhållna motsvarande fördelar.

Enligt i statskontoret erhållen upplysning har under år 1909 af det under riksstatens nionde hufvudtitel uppförda förslagsanslag »utflyttningshjälp efter skiften» utbetalts till vederbörande jordägare 63.657 kronor 10 öre, eller omkring 70,000 kronor mindre än under närmast föregående år.

Tab. 9 innehåller en öfersikt öfver allmänna skiftesverkets i riket ställning den 31 december 1909 och utvisar såväl i hvilken utsträckning skiftesverket framskridit inom hvarje län som äfven hvad i detta afseende kan anses återstå.

Beträffande uppgifterna, såvidt de angå Kopparbergs län, bör anmärkas, att mantalssättning väl af ålder funnits, men att inom hela länet, utom Västerbergslagen, den långt utsträckta jorddelningen sedan lång tid tillbaka omöjliggjort mantalsbeteckning å de särskilda hemmansdelarna, hvarför endast hela socknarnas gemensamma hemmantal är känt, samt att i följd häraf ofvanberörda uppgifter kunnat beräknas endast approximativt och med ledning af reducerade jordtalet, med undantag för Kopparbergs och Thorsångs socknar, för hvilka uppgifterna lämnats med ledning af taxeringsvärdena.

För öfrigt bör anmärkas beträffande ifrågasvarande uppgifter för Västerbottens och Norrbottens län, att inom dessa läns lappmarker mantalet för flera hemman ännu icke blifvit genom afvittring slutligen bestämdt, samt att fördenskull uppgifterna beträffande dessa län framdeles torde komma att förändras.

I allmänhet kan sägas, att uppgifterna i denna tabell, till den del de angå hvad som kan komma att undergå laga skifte, icke i alla afseenden äro fullt tillförlitliga, utan till någon del grundade på hypoteser.

Tab. 10 innehåller sammandrag af från samtliga landtmätare i riket infordrade uppgifter å arfvoden för under åren 1905—1909 afslutade landtmäteriförrättningar.

Af denna tabell framgår,

att under nämnda period ifrågasvarande arfvoden för hela riket stigit till 6,167,770 kronor, däraf för egentliga laga skiften 1,985,060 kronor och för andra förrättningar 4,182,710 kronor; och att i förstnämnda summa de särskilda länen ingått med följande belopp:

med minsta beloppet — 37,548 kronor — Blekinge län, med största beloppet — 775,259 kronor — Västerbottens län, med belopp under 50,000 kronor: endast Blekinge län, med belopp mellan 50,000 och 100,000 kronor: Södermanlands, Uppsala och Västmanlands län,

med belopp mellan 100,000 och 500,000 kronor: Kronobergs, Hallands, Östergötlands, Kristianstads, Malmöhus, Jönköpings, Örebro, Kalmar, Stockholms, Skaraborgs, Gottlands, Göteborgs och Bohus, Älfsborgs, Värmlands och Gäfneborgs län samt

med belopp mellan 500,000 och 1,000,000 kronor: Väster-norrlands, Kopparbergs, Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län.

Af tab. 10 framgår vidare,

att under senaste femårsperiod medeltalet af totalsumman arfvoden för hela riket utgör 1,233,554 kronor, för egentliga laga skiften 397,002 kronor samt för andra förrättningar 836,542 kronor. Motsvarande tal för år 1909 äro 1,225,259 kronor, däraf 305,561 kronor för egentliga laga skiften och 919,698 kronor för andra förrättningar.

Arvodessumman för egentliga laga skiften under år 1909 understiger sällunda motsvarande medeltalssiffra för nämnda femårsperiod, under det att summan af arfvoden för andra förrättningar utvisar ökning. Arfvoden för under år 1909 avslutade laga skiften och andra förrättningar tillhoppa uppgå i det närmaste till medeltalet för femårsperioden.

Vidare inhämtas af tab. 10,

att under år 1909 i hela riket avslutats 173 laga skiften och 4,735 andra förrättningar och att arfvodet för de förra varit, som ofvan nämnts, 305,561 kronor och för de senare 919,698 kronor eller tillsammans 1,225,259 kronor;

att i sistnämnda summa de olika länen ingått med följande belopp:

med minsta beloppet — 10,206 kronor — Blekinge län och med största beloppet — 139,015 kronor — Väster-norrlands län;

med belopp mellan 10,000 och 50,000 kronor Blekinge, Södermanlands, Västmanlands, Östergötlands, Hallands, Malmöhus, Uppsala, Kronobergs, Kristianstads, Göteborgs och Bohus, Örebro, Kalmar, Stockholms, Gottlands, Skaraborgs och Jönköpings län;

med belopp mellan 50,000 och 100,000 kronor Älfsborgs, Gäfneborgs, Värmlands och Norrbottens län; samt

med belopp öfverstigande 100,000 kronor Kopparbergs, Västerbottens, Jämtlands och Väster-norrlands län.

Tab. 11 utgör ett sammandrag för perioden 1879—1909 öfver landtmäteriförrättningarnas antal och omfattning, den arbetande landtmäteripersonalens antal, jordägarnas utgifter till landtmätare och gode män m. m., delvis utdragen ur landtmäteristyrelsens årsberättelser, delvis grundad på ofvan-nämnda af landtmäteristyrelsen från rikets landtmätare infordrade uppgifter.

Af denna tabell kan inhämtas

att laga skiften under åren 1879—1909 omfattat 6,133,356 hektar eller i medeltal årligen 197,850 hektar, att jordägarnas utgifter härför uppgått till 16,411,696 kronor 91 öre eller till 2 kronor 68 öre*) för hektar eller i medeltal årligen till 529,409 kronor 58 öre, att laga skiften under åren 1898—1909 omfattat 2,556,444 hektar eller 213,037 hektar årligen,

*) Beräknade utgifterna liksom de beräknade arfvodesbeloppen för hektar äro osäkra, enär uppgifter om kostnader och arfvoden för uppmätta och delade längder saknas, till följd hvareaf desamma icke kunnat frändragas totalbeloppen kostnader och arfvoden, hvilka därigenom äro för höga. Med anledning häraf torde arfvodena för hektar skäligen böra beräknas till respektive 2 kronor samt 1 krona 50 öre.

att landtmätarnas arfvoden härför uppgått till 5,751,071 kronor eller 2 kronor 25 öre*) för hektar och i medeltal årligen till 479,256 kronor;

att alla andra förrättningar under åren 1879—1909 omfattat 7,155,181 hektar eller 230,812 hektar i medeltal årligen, att dessa förrättningar för perioden 1898—1909 omfattat 4,839,985 hektar eller 403,332 hektar i medeltal årligen, att landtmätarnas arfvoden för samma förrättningar åren 1898—1909 uppgått till 8,898,546 kronor eller 1 krona 84 öre*) för hvarje hektar och 741,545 kronor i medeltal årligen, samt

att den arbetande personalens antal under år 1909 utgjort 196 på eget ansvar arbetande landtmätare, 139 auk-tanter och 82 elever, under det medeltalet för åren 1879—1909 äro respektive 232, 108 och 91, och att under år 1909 avslutats 173 laga skiften och 4,735 andra förrättningar, under det för hela förenämnda period i medeltal årligen avslutats 176 laga skiften och 2,652 andra förrättningar.

Afvittringsverket.

Ledningen af afvittringsgöromålen har under året utförts af kommissionslandtmätaren Nestor Amos Tycho Bergman, som den 8 mars 1909 af Eders Kungl. Maj:t förordnades att tills vidare under året vara styresman för afvittringen inom Västerbottens och Norrbottens län.

Genom särskilda nådiga beslut den 16 juli 1909 täcktes Eders Kungl. Maj:t för samma år fastställa planer för afvittringsgöromålen inom förenämnda båda län.

Tab. 12, upprättad med ledning af de utaf Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i ämnet afgifna berättelser, utvisar afvittringsverkets fortgång inom de båda länen under år 1909. Genom sammanställning af summorna i denna tabell med dem, hvilka finnas i motsvarande tabeller för åren 1905—1908, erhållas uppgifterna i tab. 13, utgörande en samman-dragen femårsöfversikt af afvittringsverket under åren 1905—1909.

I öfrigt hänvisas till efterföljande redogörelse.

Afvittringsverket i Västerbottens län.

De vid detta verk anställda landtmätarna hafva under år 1909 utgjorts af en tillförordnad och två extra afvittrings-landtmätare. Dessa hafva i öfverensstämmelse med den fast-ställda planen verkställt följande arbeten.

Inom *Vilhelmina socken* har utförts återstående ägomätning samt verkstälts taxering af sammanlagdt 9 mätningss-distrikt, upprättats beskrifningar och taxeringslängder rörande inalles 8 distrikt och uppsatts hufdeförteckningar rörande 4 distrikt, hvarjämte en del kompletteringsarbeten verkställes.

Inom *Dorotea socken* hafva taxeringsarbetena å fältet avslutats. Desslikes har såväl för *Dorotea socken* som för *Sorsele, Stensele* och *Tärna socknar* verkställes åtskilliga transporterings- och kompletteringsarbeten.

Härförutom har förekommit arbete för upprättande och komplettering af publika renovationer.

Afvittringsverket i Norrbottens län.

Vid detta verk hafva under året varit anställda en till-förordnad och en extra landtmätare.

De i enlighet med den fastställda planen utförda göromålen hafva utgjorts af:

för *Arvidsjaur*s socken upprättande af förslag till ändring af område till områdestilldelning beträffande sju nybyggen och därpå föranledda utstakningsgöromål;

för *Gällivare* socken förslag till disposition af öfverloppsmarkerna och afvittring af därinom befintliga eller ifrågasatta nybyggen samt för *samtliga socknar inom lappmarken* kollarionerings-, kompletterings-, renovations- och redovisningsarbeten.

Jordregistret.

På sätt ofvan meddelats täcktes Eders Kungl. Maj:t genom beslut den 18 september 1908 ställa till landtmäteristyrelsens föfogande 100,000 kronor att under år 1909 användas till aflöning åt särskildt förordnade landtmätare för jordregisterarbetet samt till ersättning åt extra personal för sådana göromål, som ej fordrade särskilda fackinsikter. Af berörda belopp har emellertid landtmäteristyrelsen såsom äfven här ofvan omförmäls genom nådigt beslut den 9 januari 1909 lämnats tillstånd att använda högst 10,000 kronor till för-

Enligt i landtmäteristyrelsen tillgängliga anteckningar öfver statsverkets samtliga utgifter för afvittringarna i riket, storskiftena i Kopparbergs län däruti inräknade, uppgå dessa utgifter för:

Kopparbergs län	.....	från år 1803 t. o. m. år 1894	till kr. 2,699,528
Gäflborgs län	.....	» » 1832	» » 1865 » » 57,865
Västernorrlands län	.....	» » 1824	» » 1869 » » 338,562
Jämtlands län	.....	» » 1821	» » 1869 » » 484,501
Västerbottens län	.....	» » 1824	» » 1909 » » 2,964,590
Norrbottnens län	.....	» » 1824	» » 1909 » » 3,172,478
			Summa kronor 9,717,524

stärkning af styrelsens egna arbetskrafter. Beträffande användningen i öfrigt af de anvisade medlen har i nåder förordnats, att särskildt förordnade landtmätare såsom biträden vid arbetet med jordregistrets uppläggande skulle för hela året anställas inom Stockholms, Östergötlands, Kalmar, Kristianstads, Malmöhus, Älfsborgs, Örebro, Värmlands, Västernorrlands och Jämtlands län.

Beträffande omfattningen af det å länens landtmäterikontor under redogörelseåret verkställda arbetet för jordregistrets uppläggande tillåter sig landtmäteristyrelsen hänvisa till följande redogörelse.

L ä n	A n t a l					U t g i f t e r						A n m ä r k n i n g a r
	ärenden	expeditioner	jordboksenheter	register-nummer	granskade arkivakter	för särskildt förordnade landtmätare		icke fackutbildade biträden		Summa		
						Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	
Stockholms	37	24	739	4,282	1,115	6,000	—	362	25	6,362	25	
Uppsala	18	18	275	535	336	—	—	54	—	54	—	
Södermanlands	20	7	31	84	97	—	—	25	50	25	50	
Östergötlands	116	63	686	2,082	546	6,000	—	—	—	6,000	—	
Jönköpings	12	12	336	1,316	312	—	—	100	—	100	—	
Kronobergs	5	10	162	416	142	—	—	100	—	100	—	
Kalmar	35	28	178	1,722	666	3,414	18	274	50	3,688	68	
Götlands	26	26	186	1,860	1,029	—	—	300	—	300	—	
Blekinge	24	—	27	116	71	—	—	—	—	—	—	
Kristianstads	69	69	841	3,416	899	5,803	57	—	—	5,803	57	
Malmöhus	108	72	742	2,930	841	3,783	35	88	63	3,871	98	
Hallands	15	5	197	828	129	—	—	100	—	100	—	
Göteborgs och Bohus	8	8	216	1,081	571	490	32	—	—	490	32	
Älfsborgs	58	43	171	1,773	578	4,839	78	186	75	5,026	53	
Skaraborgs	9	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Förste landtmätaren har icke medhunnit något arbete för jordregistrets uppläggande.
Värmlands	87	87	230	3,041	742	6,000	—	—	—	6,000	—	
Örebro	34	50	245	895	427	5,934	41	—	—	5,934	41	
Västmanlands	22	21	224	823	361	799	99	—	—	799	99	Jämlikt 40 § i K. F. angående jordr. skall uppläggande af dylikt för Kopparbergs län anstå i afvakten på särskilda föreskrifter.
Kopparbergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gäflborgs	31	31	137	850	292	1,000	—	336	—	1,336	—	
Västernorrlands	133	62	550	3,213	1,624	3,999	99	—	—	3,999	99	
Jämtlands	140	104	620	3,521	465	6,000	—	—	—	6,000	—	
Västerbottens	15	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Det under året medhunnit till omfattningen särdeles obetydliga arbetet har efter granskning befunnits böra omarbetas.
Norrbottnens	26	17	459	990	106	—	—	450	—	450	—	
Summa	1,043	775	7,252	35,774	11,349	54,065	59	2,377	63	56,443	22	

Af förestående redogörelse framgår, att å länens landtmäterikontor förekommit 1,043 ärenden rörande jordregistret, hvilka ärenden föranlett 775 expeditioner, att jordregister upplagts beträffande 7,252 jordboksenheter, som uppdelats i 35,774 registernummer och föranlett granskning af 11,349 konceptakter, att af särskilda anledningar någon del af jordregistret icke upplagts inom Skaraborgs, Kopparbergs och

Västerbottens län samt att de direkta kostnaderna för ifrågasvarande arbeten uppgått till 56,443 kronor 22 öre.

Till förstärkning af landtmäteristyrelsens arbetskrafter under redogörelseåret hafva af anslaget för jordregistrets uppläggande utbetalts 6,000 kronor till arfvode åt en extra föredragande, 1,250 kronor till arfvode åt amanuens, som varit förordnad såsom biträde åt extra föredraganden under samman-

lagdt omkring sex månader, samt slutligen 299 kronor 79 öre för afskrift af handlingar och kopior af kartor, som erfordrats för jordregisterändamål. Sammanlagda beloppet utbetalda ersättningar från ifrågavarande anslag för inom styrelsen under året verkställt arbete uppgår alltså till 7,549 kronor 79 öre, och hela summan af utgifter, som af landmäteristyrelsen bestridts under år 1909 för arbetet med jordregistrets uppläggande, utgör 63,993 kronor 1 öre.

Uti härförut lämnad redogörelse rörande förvaltningen af till styrelsens disposition ställda medel uppgifvas utgifterna för jordregistret under året hafva uppgått endast till 58,442 kronor 92 öre. Skillnaden beror därpå, att uti förestående summa 63,993 kronor 1 öre äfven ingå under januari månad 1910 gjorda utbetalningar till belopp af 5,550 kronor 9 öre, utgörande dels arvoden åt särskildt förordnade landtmätare för december månad 1909 dels ersättning åt extra biträden för arbete, som utförts under senare delen af sistnämnda år.

Landmäteristyrelsens utgifter under år 1908 af ifrågavarande anslag utgjorde dels 5,350 kronor 90 öre för blanketter dels 1,596 kronor 90 öre till förstärkning af styrelsens arbetskrafter eller tillhoppa 6,947 kronor 80 öre.

Sammanlagda beloppet af styrelsens utgifter för arbetet med jordregistrets uppläggande intill 1909 års utgång utgör alltså 70,940 kronor 81 öre.

Här må slutligen meddelas, att landmäteristyrelsen under år 1910 utbetalt 2,959 kronor för tryckning af blanketter, hvilket belopp jämlikt nådigt bref den 17 december 1909 utgått af befintligt öfverskott å de för samma år till styrelsens disposition ställda medel.

Undervisningen.

Härofvan har omförmäls, att 1908 års Riksdag på extra stat för år 1909 anvisat ett anslag af 8,000 kronor till bestridande af kostnaderna för undervisning af landtmäterielever under läsåret 1908—1909. För denna undervisning har redogörelse lämnats uti landmäteristyrelsens underdåniga berättelse för år 1908. Landmäteristyrelsen har däremot här att lämna redogörelse för den undervisning, som meddelats under läsåret 1909—1910. För detta ändamål anvisade 1909 års Riksdag dels 8,000 kronor för undervisning af landtmäterielever dels 5,500 kronor för anordnande af en kurs i triangelmätning för redan examinerade landtmätare.

Rörande undervisningens anordnande under läsåret 1909—1910 och användningen af därtill anslagna medel behagade Eders Kungl. Maj:t på förslag af landmäteristyrelsen uti nådigt bref den 13 augusti 1909 meddela föreskrifter. I öfverensstämmelse med dessa har undervisningen bedrivits på sätt här nedan omförmäles.

Undervisningen har bestridts af:

förste amanuensen vid Stockholms observatorium, filosofie kandidaten Ansgarius Roth i matematik;

filosofie doktorn Tryggve Rubin i geodesi och astronomi; professorn m. m. A. W. Cronqvist i kemi, mineralogi och geologi;

professorn m. m. C. E. Bergstrand i agronomi, botanik och skogshushållning samt läran om fornlämningsars kännetecken;

byråchefen Joh. Hamrin i kameral- och ekonomilagfarenhet samt författningsskunskap;

distriktslandtmätaren Karl Rydén i praktiskt landtmäteri och triangelmätning med biträde i förstnämnda ämne af extra landtmätaren L. O. Bagger-Jørgensen samt arkitekten, docenten P. O. Hallman i stadsplaners anordnande.

Undervisningen af landtmäterielever.

Denna undervisning, som började den 1 september 1909 och fortgick till den 2 juli 1910, har begagnats af 20 elever, hvilka samtliga aflagt godkänd landtmäterieexamen och konstituerats till auskultanter.

Beträffande de genomgångna kursernas omfattning må följande meddelas.

Matematik.

Efter *repetition* af vissa delar af skolkursen och *komplettering* af elevernas förkunskaper har undervisningen omfattat: *elementär funktionslära*, särskildt funktioners grafiska framställning och limesbegreppet, *differentialkalkyl*, tillämpad på funktioner såväl af en som flere oberoende variabler, *algebraisk analys* jämte geometriska applikationer på plana kurvor samt de första grunderna af *integralkalkylen* med tillämpningsöfningar.

Undervisningen i detta ämne började den 1 september 1909 och afslöts med offentligt förhör inför landmäteristyrelsen den 22 december samma år. Antalet föreläsning- och öfningstimmar har uppgått till 105.

Kemi, mineralogi och geologi.

Vid undervisningen i *kemi*, hvilket ämne läses väsentligen såsom underlag för mineralogi och geologi och därför omfattar endast oorganisk kemi, har användts Berwalds lärobok i oorganisk kemi jämte särskilda anteckningar af läraren.

I *mineralogi* och *geologi* hafva användts A. E. Törnebohms »Grundragen af Sveriges Geologi» och samme författares korta lärobok i första grunderna af mineralogi och petrografi, afsedd för allmänna kursen vid Tekniska högskolan. Undervisningen i dessa ämnen, som började den 2 september 1909 och afslutades genom offentligt förhör inför landmäteristyrelsen den 9 oktober samma år, har tagit i anspråk 95 föreläsning- och öfningstimmar.

Agronomi och växtodlingslära samt skogshushållning.

Under den första delen af undervisningstiden har behandlats läran om åkerjordens uppkomst, egenskaper och indelning i olika jordartsgrupper, uppodling af nya jordarter, sätten för åkerjordens torrläggning, dess trädning, bearbetning och gödsling, samt åkerbrukssätten tillika med läran om jordbrukets statik eller jämviktslära. Därefter fortsattes med läran om kulturväxternas odling samt skötseln af ängar och betesmarker. I samband därmed har undervisning lämnats i de delar af botanik, som höra till kurserna i växtodlingslära och skogshushållning, i hvilket sistnämnda ämne äfven särskilda föreläsningar hållits.

Undervisningen i denna ämnesgrupp började den 11 oktober 1909 och fortgick till den 16 februari 1910, då densamma afslutades med offentligt förhör. Undervisningen hade då omfattat en tid af 96 föreläsningstimmar.

Läran om fornlämningskännetecken.

Undervisningen i detta ämne har meddelats genom föreläsningar samt besök i Nationalmuseum för inhämtande under lärarens ledning af kännedom om fornlämningskännetecken och beskaffenhet m. m. Härför har åtgått 10 timmar. Undervisningen i detta ämne avslöts samtidigt med undervisningen med närmast stående ämnesgrupp.

Kameral- och ekonomilagfarenhet samt författningskunskap.

Denna ämnesgrupp omfattar en allmän och en speciell del.

Den allmänna delen. Efter en kort rättsencyklopedisk inledning har denna del af ämnesgruppen därefter behandlat grunddragen af civil- och processrätt samt kameral- och ekonomilagfarenhet tillika med en kortfattad redogörelse för Sveriges statskunskap.

Den speciella delen har inledts med en kort framställning af den svenska jordägarättens uppkomst och utveckling, i anslutning hvartill behandlats afvittringsväsendet samt författningar angående äbo- och besittningsrätt till publika hemman och lägenheter tillika med sättet för deras öfvergång i enskild ägo. Härefter har undervisningen, efter redogörelse för jorddelningslagstiftningens och landtmäteriets historiska utveckling, omfattat gällande författningar om jorddelning och landtmäteriet, däribland i främsta rummet skiftesstadgan och lagen om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring, förordningen om jordregister samt gällande instruktion för landtmäteristyrelsen och rikets landtmätare tillika med af landtmäteristyrelsen utfärdade cirkulär, vidare författningar angående städers och stadliksnande samhällens reglering samt lagstiftningen angående vägs anläggning och underhåll, defensiva vattenrätten samt grunddragen af den lukrativa vattenrätten, skogslagstiftningen, stängselförordningen och gruflagsstiftningen, författningar angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof samt slutligen bestämmelserna rörande landtmätarens ersättning och i sammanhang därmed delar af resereglementet, förordningarna om expeditionslösen och stämpelafgiften tillika med föreskrifter om papper m. m. att användas till offentliga handlingar.

Redogörelse har äfven lämnats för statsliga åtgärder och offentliga institutioner, som afse jordbrukets understödjande.

Slutligen hafva eleverna öfvats i att författa protokoll och utlåtanden rörande skiftes- och andra landtmäteriförfattningar äfvensom i redogörelse för rättsfall, hvarjämte handledning lämnats i de för landtmätare vanligen förekommande expeditionsgöromål.

Undervisningen i denna ämnesgrupp började den 11 oktober 1909 och avslutades med offentligt förhör den 30 april 1910 efter att hafva pågått 230 föreläsning- och öfnings-timmar.

Mätningkunskap.

Undervisningen i detta ämne har meddelats genom föreläsningar, frågotimmar, öfningar i lösning af skriftliga problem samt praktiska tillämpningsöfningar såväl å lärorummet som å fältet. Ämnet har omfattat följande.

Inledning. Kort öfversikt af geodesiens uppgift, indelning och historia, grunderna för vårt måttssystem samt numerisk räkning med maskin och räknelinjal. Härför hafva användts 20 timmar.

Instrumentlära. Optikens tillämpning på prismor, linser, tuber och mikroskop, insättning af trådkors i tuber, undersökning af tubers optiska egenskaper, vattenpass och andra hjälpinstrument, bestämning af känsligheten hos vattenpass, instrument för längdmätning, distansmätning, vinkelmätning, höjdmätning och yberäkning, såväl beskrifvande som felteoretisk framställning, samt öfningar i justering af olika instrument. Härtill har åtgått 84 timmar jämte 4 dagar till fältöfningar.

Mätninglära. Teorien för mättningsfel och osäkerhetsmått, samt första grunderna af utjämningsräkning (medeltalsbildning), det allmännaste om jordytans form och jordkrökningens inverkan på mätningar, principerna för punktbestämning, stakning af räta linjer och cirkelkurvor, längdmätning, vinkelmätning (såväl sats- som repetitionsmätning), polygonmätning, höjdmätning, tachymetri, olika anordningar af stonnät samt metoder för kartors reproduktion.

Härför har åtgått 79 timmar jämte 3 dagar till fältöfningar.

Undervisningen i detta ämne, hvartill alltså användts 183 timmar å lärorummet jämte 7 dagar till fältöfningar, började den 17 februari 1910 och avslöts med offentligt förhör den 11 juni samma år.

Praktiskt landtmäteri.

Undervisningen i detta ämne har så bedrivits, att eleverna under lärarnas uppsikt, ledning och kontroll fått utföra olika slags landtmäteriförfattningar.

Sålunda hafva eleverna, fördelade i lag, verkställt uppmätning af skilda områden. Sedan de uppmätta områdena gjorts till föremål för gradering hafva fullständiga skiftes-exempel efter af lärarna gifna förutsättningar utförts. Härvid hafva, sedan arealuträkning och uppskattning verkstälts, författats vid laga skifte vanligen förekommande beskrifningar.

Författningar rörande ägostyckning och jordafsöndring hafva sedermera utförts beträffande åtskilliga genom skiftes-exemplen utbrutna lotter.

Efter uppmätning och gradering af viss vägsträcka har utförts exempel på vägs indelning till underhåll.

Redogörelse har dessutom genom muntliga föredrag och demonstrering af akter, som lånats från en del landtmäterikontor, lämnats för tillvägagångssätt vid utförande af andra slag af författningar, som inom en landtmätarens praktik ifrågakomma.

Undervisningen i praktiskt landtmäteri började den 13 juni 1910 och avslöts den 2 juli. Till deusamma hafva användts 12 dagar för fältöfningar och 50 timmar föreläsningar och öfningar å lärorummet.

Det för undervisningens bedrivande anvisade anslag har användts på följande sätt:

till lärare i matematik	750: —	kronor,
› lärare i kemi, mineralogi och geologi ...	800: —	›
› lärare i agronomi och växtodlingslära samt läran om fornlämningskännetecken.....	1,000: —	›
› lärare i kameral- och ekonomilagfarenhet samt författningkunskap	2,000: —	›
› lärare i lägre geodosi eller mätningkunskap	2,200: —	›

Transport 6,750: — kronor

Transport 6,750: — kronor	
till lärare i praktiskt landtmäteri	1,100: — >
> lärare och elever för resor vid exkur-	
sioner i sammanhang med undervis-	
ningen	143: 15 >
Summa 7,993: 15 kronor.	

Kursen i triangelmätning.

Denna kurs började den 1 september 1909 och avslöts den 29 april 1910. Den har bevestigats af 21 landtmäteriauskultanter, hvilka samtliga vid kursens avslutning erhöles betyg om godkända insikter.

Beträffande ämnenas omfattning m. m. tillåter sig styrelsen hänvisa till efterföljande redogörelse.

Matematik.

Undervisningen i detta ämne började den 2 september 1909. Under september och större delen af oktober månader höllas endast sporadiska föreläsningar, företrädesvis förlagda till dagar, då väderleken lade hinder i vägen för fältarbeten. Från och med den 25 oktober bedrefs undervisningen med dagliga föreläsningar och öfningar och avslöts med offentligt förhör inför landtmäteristyrelsen den 19 februari 1910, hvarvid professorn m. m. I. O. Bendixson tillkallats såsom censor.

Undervisningen har omfattat *elementär funktionslära*, nämligen funktioners grafiska framställning och indelning i tillämpliga delar med anslutning till Hallgrens »de första grunderna av läran om funktioner», samt kontinuitets- och limesbegreppen, *differentialkalkylens teori*, äfven för funktioner af flere oberoende variabler, jämte viktigaste tillämpningar, härbland applikationer på plana kurvor, samt *integralkalkyl*, definitioner och integrationsmetoder, rektifikation och kvadratur.

Undervisningen har omfattat 100 undervisnings- och öfningstimmar.

Geodesi och astronomi.

Undervisningen i dessa ämnen har meddelats i sammanlagdt 292 timmar dels å lärorummet genom föreläsningar, frågotimmar, räkneöfningar och öfningar i problemlösning, dels utanför lärorummet genom öfningar såväl i astronomisk tids- och meridianbestämning, som i basmätning samt rekognoscering och planläggning af en triangelmätning. Kursen har omfattat följande.

Instrumentlära. Räkne maskiner, instrument för astronomisk tids- och meridianbestämning samt basmätning sinstrument.

Utjämningsräkning med tillämpningar, teorien för mätning fel och osäkerhetsmått, medeltalsbildning, elementutjämnning, korreleratutjämnning, utjämnning af indirekta villkorsbundna mätningar, Gauss' fellag och utjämningsprincip.

Stockholm den 30 september 1910.

Underdånigst

H. RHODIN.

Alfred Eriksson.

Mätninglära. Principerna för s. k. triangelmätning, metoderna för utförande och beräkning af de olika mätningsoperationerna (förarbeten, basmätning, orientering, triangulering, polygonmätning och detaljmätning), mätningars anslutning till äldre trianguleringar, det allmännaste om jordytans form och koordinater på jordsfären och jordsfäroiden, beräkning af Soldnerska koordinater och öfvergång till konforma samt öfversikt af Sveriges triangulering jämte precisionsafvägning.

Astronomi. Grunderna af den sfäriska astronomien med tillämpningar på astronomisk tids-, Orts- och meridianbestämning.

Undervisningen i ämnet började den 25 oktober 1909 och avslöts med offentligt förhör inför landtmäteristyrelsen den 29 april 1910, hvarvid professorn m. m. K. D. P. Rosén fungerade såsom af styrelsen särskildt tillkallad censor.

Triangelmätning.

Under tiden från och med den 2 september till och med den 23 oktober sysselsattes kursdeltagarna med fältarbeten, hvarvid triangelmätning af ett område utfördes under lärares ledning. Samtidigt förhadades öfningar i höjdmätning af större noggrannhet. Under senare delen af februari samt under mars och april månader bearbetades det vid fältarbetena åstadkomna materialet, hvarvid tillhörande beräkningar verkställdes samt upprättades kartor och beskrifningar.

Till fältarbeten användes omkring 40 dagar, och öfningarna å lärorummet hafva upptagit omkring 100 timmar. Undervisningen i triangelmätning avslöts i sammanhang med undervisningen i geodesi och astronomi.

Stadsplaners anordnande.

Undervisningen häri har bedrifvits med föreläsningar under sammanlagdt 20 timmar, hvarvid eleverna beredts tillgång till åskådningsmaterial af stor omfattning.

För kursen anslagna medel hafva användts på följande sätt:	
till lärare i matematik	800: — kronor,
> lärare i geodesi och astronomi	2,000: — >
> lärare i triangelmätning	1,700: — >
> lärare i stadsplaners anordnande	500: — >
> censorer	300: — >
> lärare och elever för resor vid öfningar	
i sammanhang med undervisningen...	200: — >

Summa 5,500: — kronor.

Antalet landtmäterielever, som aflagt landtmäterieexamen under nästföregående fem år, har varit:

läsåret 1905—1906	18
> 1906—1907	16
> 1907—1908	21
> 1908—1909	31
> 1909—1910	20

Summa 106.

Joh. Hamrin.
Föredragande.

förteckning

Landtmäteristyrelsen förekomna mål och ärenden.

Afdelning för ärenden rörande jordregister										Sammandrag										Anmärkningar				
Balanserade till år 1910, enligt efterföljande uppgift										Balanserade till år 1910, enligt efterföljande uppgift														
Beroende på										Beroende på														
yttranden eller åtgärd af					Enligt fastskat beaktat hvilande					yttrande eller åtgärd af					Enligt fastskat beaktat hvilande									
Balanserade från år 1908	Tillkomna under året	Summa	Afjörda under året	Summa	Tillsammans	Summa	Balanserade från år 1908	Tillkomna under året	Summa	Afjörda under året	Summa	Tillsammans	Summa	Balanserade från år 1908	Tillkomna under året	Summa	Afjörda under året	Summa	Tillsammans	Summa				
—	1	1	1	—	—	—	1	12	195	207	193	3	—	4	1	—	6	—	14	207				
—	—	—	—	—	—	—	—	14	53	67	37	—	—	17	—	—	13	—	30	67				
—	—	—	—	—	—	—	3	21	24	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24				
—	—	—	—	—	—	—	22	31	53	27	—	—	10	1	—	—	15	—	26	53				
—	162	162	107	9	—	17	—	29	55	162	10	271	281	211	9	—	21	—	39	70	281			
—	—	—	—	—	—	—	—	8	10	18	17	—	—	—	—	—	—	—	1	1	18			
—	211	211	211	—	—	—	—	211	22	1,598	1,620	1,610	—	—	—	1	3	—	6	10	1,620			
—	18	18	18	—	—	—	—	18	—	205	205	205	—	—	—	—	—	—	—	—	205			
—	392	392	337	9	—	17	—	29	55	392	91	2,384	2,475	2,324	12	—	52	3	3	1	80	—	151	2,475
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	602	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,202

Bland dessa 24 ärenden förekomma sådana, som inkommit till Landtmäteristyrelsen under år 1908 och under de första månaderna af år 1909, innan Konungens Regeringsrätt började sin verksamhet, men hvilka varit af den beskaffenhet, att de skola afgöras af Regeringsrätten.

Tab. 2.

Sammandrag öfver förste landtmätarnas jämte å länens

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25					
		K o n t o r s g ö r o m å l																													
L ä n	Jorddelningsväsendet m. m.	Jordregistret										Granskning										Antal använda									
		Antal ärenden inkomna från										Jordregistrets uppläggande			Årredogörelser och dagböcker		Koncept-akter		Publika renova-tioner		Arvodeeräkningar		Summa ärenden		Antal besökande		Förande af diarter, läns-bok, register m. m.				
		K. Maj:ts befallnings-hafvande i fråga om		andra myndigheter domstolar och deras ordförande		andra ärenden		landtmätare		Antal ärenden utan föregående framställning		Summa ärenden		Antal ärenden		Antal arkivakter		före fastställelse		vid slutlig redovisning		Antal ärenden		Summa ärenden		Antal besökande		allmänhetens tillhande-gående		Förande af diarter, läns-bok, register m. m.	
		K. Landtmäteri-styrelsen	äg-afsköding	jord-afsköding	andra ärenden	landtmätare	andra myndigheter domstolar och deras ordförande	andra ärenden	landtmätare	Antal ärenden utan föregående framställning	Summa ärenden	Antal ärenden	Antal register-nummer	Antal jordboks-enheter	Antal arkivakter	Årredogörelser och dagböcker	före fastställelse	vid slutlig redovisning	Antal ärenden	Antal ärenden	Summa ärenden	Antal besökande	allmänhetens tillhande-gående	Förande af diarter, läns-bok, register m. m.							
1	Stockholms	69	—	1	16	18	3	41	—	—	148	37	739	4,282	1,133	21	42	219	67	31	—	313	600	300	75						
2	Uppsala	18	1	—	17	18	9	—	1	24	88	18	275	535	336	13	18	170	143	11	2	214	900	450	52						
3	Södermanlands	85	2	67	28	3	14	58	19	82	358	20	31	84	97	18	47	103	69	41	1	210	300	200	163						
4	Östergötlands	115	3	16	28	24	3	61	7	—	257	116	686	2,082	546	10	89	250	107	89	3	441	68	30	139						
5	Jönköpings	53	—	148	22	2	1	—	—	—	226	12	336	1,316	312	16	3	114	120	26	—	159	274	136	148						
6	Kronobergs	48	—	67	24	14	6	30	1	—	190	5	162	416	142	16	27	150	—	21	4	218	—	628	92						
7	Kalmar	75	1	256	9	1	3	10	1	7	363	35	178	1,722	666	35	1	110	35	15	4	165	—	—	—						
8	Gottlands	10	—	12	10	—	—	—	10	—	42	26	186	1,860	1,029	7	—	150	—	3	2	162	—	—	—						
9	Blekinge	37	—	57	25	4	6	31	30	30	220	24	27	116	71	4	—	34	—	—	—	38	600	600	150						
10	Kristianstads	37	—	294	6	154	9	23	82	30	635	69	841	3,416	899	16	153	200	—	32	4	405	—	—	—						
11	Malmöhus	84	1	171	53	47	314	8	5	9	692	103	742	2,930	821	23	83	297	45	18	—	421	185	129	24						
12	Hallands	52	—	151	21	4	4	199	1	57	489	15	197	828	129	20	—	216	52	25	226	487	242	389	98						
13	Göteborgs och Bohus	25	—	38	17	12	17	38	3	7	157	8	216	1,081	571	24	26	138	56	34	10	232	900	500	100						
14	Älfsborgs	74	4	1	34	29	16	124	1	100	333	58	171	1,773	578	10	86	129	150	48	39	312	450	—	—						
15	Skaraborgs	84	—	346	27	3	7	14	5	30	516	9	—	—	—	35	74	150	50	34	10	303	—	—	—						
16	Värmlands	36	4	6	22	4	3	1	1	24	101	87	230	3,041	742	31	125	229	—	91	12	488	419	322	264						
17	Örebro	62	—	12	42	—	4	102	1	32	255	34	245	895	427	19	72	322	124	24	5	442	658	358	90						
18	Västmanlands	31	—	83	22	6	3	8	39	6	198	22	224	823	361	15	9	116	45	13	67	220	57	55	72						
19	Kopparbergs	11	—	13	62	4	—	2	2	1	95	—	—	—	—	21	11	340	163	12	1	385	920	851	220						
20	Gälleborgs	85	119	11	67	8	6	37	2	1	336	31	137	850	292	20	103	244	437	83	—	450	—	—	—						
21	Västernorrlands	124	10	—	39	—	28	—	2	—	203	133	550	3,213	1,624	42	114	261	—	50	1	468	400	100	183						
22	Jämtlands	93	2	27	41	1	19	10	1	63	257	140	620	3,521	465	75	22	269	494	19	4	389	—	—	—						
23	Västerbottens	85	35	4	42	9	4	70	—	90	339	15	—	—	—	55	27	240	640	322	5	649	304	304	150						
24	Norrbottens	79	36	254	41	8	8	27	18	9	480	26	459	990	106	36	75	178	331	30	9	328	600	111	150						
Summa		1,472	218	2,035	715	373	487	894	232	602	7,028	1,043	7,252	35,774	11,347	582	1,207	4,629	3,128	1,072	409	7,899	7,877	5,463	2,175						
Till år 1910 balanserade ärenden vid																															
Hela riket		23	1	118	51	12	1	12	7	1	226	21	—	—	—	—	35	229	—	25	34	323	—	—	—						

Tab. 3.

Sammandrag öfver år 1909 afslutade

Län	Skiftade mantal enligt sist upprättade jordbok	Egentliga														Afmätte		
		Delägare,											Summa skiften	o. d. samt åker och orknlånsjord				
		kvarboende,					utflyttande,							Ång	Odlingsmark			
		som hvar för sig fått					som hvar för sig fått											
		1 skifte	2 skiften	3 skiften	4 skiften	öfver 4 skiften	Summa	1 skifte	2 skiften	3 skiften	4 skiften	öfver 4 skiften	Summa	Tomter, trädgårdar o. d. samt åker och orknlånsjord	Ång	Odlingsmark		
1	Stockholms	15 615	17	8	5	—	—	30	1	—	—	—	—	1	49	636	30	65
2	Uppsala	22 250	30	8	3	—	1	42	—	—	2	—	—	2	68	494	22	3
3	Södermanlands	18 600	19	11	4	—	—	34	4	3	—	—	—	7	63	619	47	5
4	Östergötlands	10 000	4	10	13	—	—	27	2	8	3	—	—	13	90	411	52	11
5	Jönköpings	1 000	16	5	1	—	—	22	—	—	—	—	—	—	29	22	67	—
6	Kronobergs	6 458	17	9	1	—	—	27	1	—	2	—	—	3	45	199	208	—
7	Kalmar	9 000	57	31	14	3	1	106	6	6	9	—	—	21	223	630	254	3
8	Gottlands	16 567	161	32	26	18	—	237	8	7	3	5	—	23	426	1,193	325	407
9	Blekinge	1 583	23	1	—	2	—	26	—	—	—	—	—	—	33	116	125	—
10	Kristianstads	9 000	20	2	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—	24	466	34	487
11	Malmöhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Hallands	1 333	1	2	2	—	—	5	1	—	—	—	—	1	12	45	14	—
13	Göteborgs och Bohus	3 250	3	4	3	1	2	13	—	—	—	1	1	2	45	154	33	—
14	Älfsborgs	21 188	63	27	11	1	—	102	1	3	3	—	—	7	170	478	262	9
15	Skaraborgs	15 625	8	5	—	—	—	13	12	2	1	—	—	15	37	471	226	531
16	Värmlands	7 208	49	23	10	—	—	87	—	7	1	—	—	8	152	548	167	—
17	Örebro	21 938	103	9	—	—	—	112	4	—	—	—	—	4	125	1,220	241	7
18	Västmanlands	1 250	4	—	1	—	—	5	—	—	—	—	—	—	7	60	10	—
19	Kopparbergs	4 050	40	37	10	—	1	87	3	6	1	—	—	10	162	422	127	35
20	Gälleborgs	0 800	23	4	7	—	1	34	—	—	—	—	—	—	52	12	11	—
21	Västernorrlands	4 313	44	29	7	3	—	84	5	2	2	—	—	9	156	123	62	97
22	Jämtlands	7 703	60	25	15	3	—	104	1	11	5	1	—	18	214	236	110	232
23	Västerbottens	4 757	48	49	26	17	—	140	8	14	2	4	—	28	350	231	1,330	775
24	Norrbottnens	4 946	13	12	10	10	—	45	1	8	6	8	—	23	174	64	1,207	128
Summa för egentliga laga skiften		203,324	823	348	169	58	6	1,404	58	77	40	19	1	195	2,706	8,850	4,964	2,845

Alla andra

1	Stockholms	39 850	1,089	109	81	24	15	1,318	1	2	—	—	—	3	1,734	463	75	—
2	Uppsala	32 726	358	25	11	5	4	403	—	—	—	—	1	1	514	1,423	256	4
3	Södermanlands	20 320	287	14	12	2	3	318	6	1	1	—	1	9	392	46	25	4
4	Östergötlands	24 552	419	12	2	—	—	433	2	—	1	—	—	3	454	656	54	—
5	Jönköpings	26 092	323	47	15	1	—	386	2	—	—	—	—	2	468	704	441	—
6	Kronobergs	20 516	384	41	13	—	—	438	—	2	1	—	—	3	512	136	281	—
7	Kalmar	15 530	143	28	8	—	3	182	—	—	—	—	—	—	243	100	93	4
8	Gottlands	18 098	357	37	15	4	2	415	2	—	1	—	—	3	507	—	—	—
9	Blekinge	13 065	223	33	9	5	—	270	—	2	—	—	—	2	340	73	25	—
10	Kristianstads	46 230	938	99	18	3	7	1,115	—	—	—	—	—	—	1,296	342	66	248
11	Malmöhus	32 538	1,182	38	7	1	1	1,229	21	2	—	—	—	23	1,314	1,365	91	—
12	Hallands	17 861	233	52	11	2	1	299	3	2	—	—	—	5	409	439	82	11
13	Göteborgs och Bohus	14 901	1,051	74	38	1	—	1,164	4	—	2	—	1	7	1,332	132	15	—
14	Älfsborgs	23 863	316	61	32	5	4	418	26	5	7	—	1	39	638	697	151	16
15	Skaraborgs	46 648	477	80	32	8	4	601	4	12	6	1	1	24	841	1,371	234	260
16	Värmlands	21 314	585	149	90	24	31	879	5	36	17	3	3	64	1,575	836	395	—
17	Örebro	23 055	595	41	18	2	3	659	1	—	—	1	—	2	759	602	174	29
18	Västmanlands	18 568	266	39	15	4	1	325	—	1	—	—	—	1	413	73	1	3
19	Kopparbergs	0 260	333	228	149	128	322	1,210	343	35	25	36	87	526	5,143	552	254	126
20	Gälleborgs	50 592	336	138	73	34	120	701	8	23	8	1	1	41	2,055	302	139	8
21	Västernorrlands	57 994	630	237	144	70	51	1,132	7	4	3	6	1	21	2,175	494	328	146
22	Jämtlands	27 654	253	170	83	21	9	536	22	22	12	3	3	62	1,111	456	103	777
23	Västerbottens	22 239	253	202	109	72	16	652	21	34	16	14	—	85	1,546	975	651	784
24	Norrbottnens	18 610	145	86	73	75	10	389	24	24	32	22	3	105	1,157	501	1,785	480
Summa för alla andra förrättningar		643 076	11,276	2,040	1,058	491	607	15,472	502	207	132	87	103	1,031	26,928	12,738	5,719	2,900
Totalsumma		851 400	12,099	2,388	1,227	549	613	16,876	560	284	172	106	104	1,226	29,634	21,588	10,683	5,745

1) Häraf 22,371 hektar ej specificerade i kolumnerna 16—20. — 2) Häraf 238,419 hektar ej specificerade i kolumnerna 22—26.

landtmäteriförrättningar i riket.

19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	
l a g a s k i f t e n														
hektar			Skiftade hektar						Meter					
Arrensingsjord	Impediment	Summa	Tomter, trädgårdar o. d. samt åker och cirka- lättingsjord	Äng	Odlingsmark	Arrensingsjord	Impediment	Summa	Längdskänningar	Stängse delningar	Vägdeleningar	Andra längdskänningar	Summa längdskänningar	
1,921	113	2,765	798	30	80	2,278	154	3,340	—	—	—	—	—	1
917	21	1,457	1,092	69	3	1,332	44	2,540	—	—	—	—	—	2
641	93	1,405	781	52	18	794	37	1,682	—	—	—	—	—	3
1,781	102	2,357	419	52	11	1,844	102	2,423	8,001	—	—	—	—	4
258	4	351	22	67	—	258	4	351	—	—	—	—	—	5
1,888	56	2,351	199	208	—	1,888	56	2,351	1,900	—	—	—	—	6
4,259	1,017	6,163	630	254	3	4,259	1,017	6,163	—	—	—	—	—	7
4,775	53	6,753	1,192	325	407	4,768	53	6,745	—	—	10,354	—	10,354	8
287	20	548	116	125	—	287	20	548	—	—	—	—	—	9
—	44	1,031	466	34	487	—	44	1,031	—	—	—	—	—	10
338	5	402	45	14	—	338	5	402	—	—	—	—	—	11
518	56	761	154	33	—	518	48	753	—	—	—	—	—	12
2,546	300	3,595	744	469	237	4,108	340	5,898	1,596	—	—	—	—	13
8	10	1,246	966	292	561	327	19	2,165	—	—	—	—	—	14
4,403	96	5,214	548	167	—	4,403	14	5,132	—	—	—	—	—	15
66	58	1,592	1,255	241	7	3,727	163	5,393	—	—	—	—	—	16
911	34	1,015	60	10	—	911	34	1,015	—	—	—	—	—	17
1,364	100	2,048	422	127	35	1,364	100	2,048	—	—	—	—	—	18
632	31	686	48	96	—	2,139	79	2,362	—	—	—	—	—	19
4,938	93	5,313	123	62	97	4,938	93	5,313	28,557	—	—	—	—	20
18,298	969	19,895	258	165	303	23,981	971	25,678	—	—	—	—	—	21
16,051	3,608	21,995	236	1,374	780	16,172	3,611	22,173	—	—	—	—	—	22
1,199	758	12,356	64	1,374	143	10,206	758	12,545	—	—	—	—	—	23
76,999	7,641	101,299	10,638	5,640	3,172	90,840	7,766	118,056	40,054	—	10,354	—	10,354	24

f ö r r ä t t n i n g a r .

881	84	2,684	263	103	6	918	45	8,611	31,663	7,690	11,624	—	19,314	1
1,152	158	3,520	123	85	4	361	20	5,043	2,796	—	4,446	—	4,446	2
105	1	313	45	25	5	99	1	3,171	25,022	—	12,478	—	12,478	3
314	21	1,345	110	41	5	265	3	3,997	59,148	14,240	43,429	—	57,669	4
1,864	62	6,113	153	166	10	701	17	10,739	15,595	—	8,067	—	8,067	5
786	17	1,295	117	430	—	1,183	28	7,659	12,780	—	7,664	—	7,664	6
251	5	505	68	81	4	216	15	4,387	105,877	4,066	93,250	—	97,316	7
—	—	—	109	15	39	71	—	5,037	26,131	—	26,131	—	26,131	8
111	7	364	73	25	—	111	7	4,090	23,050	—	15,269	—	15,269	9
54	10	720	631	459	419	125	27	9,542	37,120	5,498	33,484	—	38,982	10
—	29	2,557	713	66	—	—	12	3,469	39,142	—	24,919	—	24,919	11
1,559	27	2,999	203	151	11	351	7	3,497	102,658	2,864	26,902	—	29,766	12
121	3	438	216	32	13	630	13	2,379	103,885	—	103,885	—	103,885	13
1,546	82	3,153	322	188	18	1,463	56	8,126	97,631	—	402,888	—	402,888	14
597	23	3,799	777	238	203	614	11	6,749	413,931	—	342,321	—	342,321	15
6,822	113	9,286	1,059	458	49	9,963	20	19,792	121,140	—	112,850	—	112,850	16
115	60	1,533	504	117	33	301	13	5,082	62,877	2,092	—	—	2,092	17
95	2	174	231	6	162	575	63	5,030	47,691	3,800	31,957	—	35,757	18
8,281	312	9,525	750	569	174	23,113	3,313	28,962	40,595	—	21,695	—	21,695	19
1,717	236	2,402	712	476	66	7,529	466	39,034	51,080	—	51,080	—	51,080	20
10,111	177	21,068	641	579	190	14,565	464	88,500	1,273,616	16,417	406,525	—	422,942	21
9,826	227	11,389	550	139	1,010	22,823	413	97,369	285,188	8,172	2,503	—	10,675	22
8,425	746	12,914	1,325	2,022	1,150	24,747	2,489	43,378	141,523	2,274	49,429	—	51,703	23
11,665	324	14,756	578	2,298	566	17,603	685	34,420	17,202	—	299,817	—	299,817	24
66,398	2,726	¹⁾ 112,852	10,273	8,719	4,137	128,327	8,188	²⁾ 448,063	3,137,341	67,113	2,132,613	—	2,199,726	
143,397	10,367	¹⁾ 214,151	20,911	14,359	7,309	219,167	15,954	²⁾ 566,119	3,177,395	67,113	2,142,967	—	2,210,080	

Tab. 4.

Sammandrag öfver afslutade

a) Under år 1909.

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Län	Förrättningarnas antal	Mantal	Lotter,					Hektar						
			som hvar för sig fått					Summa	Afmätte	Delade	Medeltal af delad areal för hvarje förrättning	Medeltal af areal för hvarje lott		
			1 skifte	2 skiften	3 skiften	4 skiften	öfver 4 skiften							
1	Stockholms	164	33·443	1,022	42	19	4	3	1,090	1,178	7,199	43·9	6.6	1
2	Uppsala	51	28·963	321	15	4	2	1	343	527	4,450	87·3	13·0	2
3	Södermanlands	50	20·814	276	10	6	1	2	295	132	2,996	59·9	10·2	3
4	Östergötlands	77	22·352	255	7	1	—	—	263	263	556	7·2	2·1	4
5	Jönköpings.....	50	22·032	243	29	5	1	—	278	1,911	9,692	193·8	34·8	5
6	Kronobergs	71	14·687	272	23	9	—	—	304	75	5,871	82·7	19·3	6
7	Kalmar	23	15·093	135	27	6	—	1	169	42	4,003	174·0	23·7	7
8	Gottlands	107	16·746	317	31	13	3	2	366	—	4,802	44·9	13·1	8
9	Blekinge.....	54	12·155	199	27	4	3	—	233	148	3,874	71·7	16·6	9
10	Kristianstads.....	206	36·433	689	63	12	3	6	773	—	7,881	38·2	10·2	10
11	Malmöhus	127	24·303	980	12	4	1	1	998	1,073	2,677	21·1	2·7	11
12	Hallands.....	71	14·436	186	30	11	2	1	230	881	2,774	39·1	12·1	12
13	Göteborgs och Bohus	62	9·043	956	11	1	—	—	968	167	1,475	23·8	1·5	13
14	Älfsborgs	77	21·522	252	33	11	—	2	298	661	6,269	81·4	21·0	14
15	Skaraborgs.....	76	31·513	287	27	8	2	3	327	1,314	4,906	64·6	15·0	15
16	Värmlands.....	102	13·037	375	61	21	8	3	468	1,120	8,243	80·8	17·6	16
17	Örebro	92	23·578	542	31	8	1	—	582	597	4,082	44·4	7·0	17
18	Västmanlands	62	14·060	230	28	8	3	1	270	—	3,993	64·4	14·8	18
19	Kopparbergs	13	0·123	20	13	4	3	—	40	—	1,043	80·2	26·1	19
20	Gäflerborgs.....	190	36·452	219	91	31	15	107	463	—	29,785	156·7	64·3	20
21	Västernorrlands	287	45·607	453	181	109	45	28	816	9,812	72,061	251·1	88·3	21
22	Jämtlands	139	19·365	149	104	51	14	5	323	83	72,434	521·1	224·3	22
23	Västerbottens	54	4·691	100	39	16	8	—	163	1,333	11,645	215·6	71·4	23
24	Norrbottnens	47	6·828	48	30	19	9	—	106	1	12,690	270·0	119·7	24
	Summa	2,252	487·332	8,526	965	381	128	166	10,166	21,318	285,401	126·7	28·1	

ägostyckningar i riket.

b) Under åren 1897—1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
År	Förrättningarnas antal	Mantel	Lotter,					Summa	Hektar			
			som hvar för sig fått						Afmätte	Delade	Medeltal af delad areal för hvarje förrättning	Medeltal af areal för hvarje lott
			1 skifte	2 skiften	3 skiften	4 skiften	öfver 4 skiften					
1897	236	77 702	1,435	129	60	12	16	1,652	2,296	38,426	163	23
1898	656	168 740	3,198	300	160	51	40	3,749	2,425	87,427	133	23
1899	847	208 092	3,921	457	246	71	67	4,762	4,247	127,325	150	27
1900	1,166	254 444	4,364	578	302	85	83	5,412	3,120	177,111	152	33
1901	1,435	283 565	4,465	780	411	126	102	5,884	9,248	295,235	206	50
1902	1,691	322 257	4,931	922	466	154	95	6,568	4,140	449,665	266	68
1903	1,865	338 195	6,877	971	473	135	106	8,562	5,772	395,162	212	46
1904	2,212	439 225	6,686	1,424	649	165	143	9,067	3,883	522,317	236	58
1905	1,918	435 347	9,528	1,024	468	135	88	11,243	10,249	356,319	186	32
1906	1,635	324 425	9,543	653	325	83	44	10,648	5,987	173,407	106	16
1907	1,803	374 293	11,102	697	288	89	55	12,231	10,733	140,543	78	11
1908	2,082	418 974	12,073	812	324	97	97	13,403	10,897	203,982	98	15
1909	2,252	487 832	8,526	965	381	128	166	10,166	21,318	285,401	127	28
Summa	19,798	4,133 091	86,649	9,712	4,553	1,331	1,102	103,347	94,315	3,252,320	164	31
Medeltal för år	1,522	317 930	6,665	747	350	102	85	7,950	7,255	250,178	164	31

Tab. 5.

Sammandrag öfver afslutade egentliga laga skiftens och, med undantag för

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Å r	Skiftade mantal enligt sist upprättade jordbok	Del ä g a r e,												Summa skiften	A f m ä t t e		
		kvarboende,						utflyttande,							Tomter, trädgårdar o. d. samt åker och erikskultursjord	Ång	Odlingensmark
		som hvar för sig fått					S u m m a	som hvar för sig fått					S u m m a				
		1 skifte	2 skiften	3 skiften	4 skiften	öfver 4 skiften		1 skifte	2 skiften	3 skiften	4 skiften	öfver 4 skiften					
1905	800 306	12,326	2,310	1,344	589	539	17,108	288	221	153	110	61	833	29,123	21,154	18,607	4,207
1906	658 479	12,771	1,918	1,134	504	547	16,874	400	332	165	95	93	1,085	28,217	18,941	15,570	5,781
1907	747 494	14,467	1,976	1,150	553	455	18,601	353	235	225	106	89	1,008	29,415	19,672	12,641	5,521
1908	902 855	16,062	2,223	1,214	578	532	20,659	288	245	185	90	105	913	32,612	28,537	16,950	8,262
1909	851 400	12,099	2,388	1,227	549	613	16,876	560	234	172	106	104	1,226	29,634	21,588	10,683	5,745
Summa	3,960 534	67,725	10,815	6,069	2,773	2,736	90,118	1,889	1,317	900	507	452	5,065	149,001	109,892	74,451	29,516
Medeltal för hvarje år	792 107	13,545	2,163	1,214	555	547	18,024	378	263	180	101	91	1,013	29,800	21,978	14,890	5,903

1) Däraf 59,188 hektar ej specificerade i kolumnerna 16—20.

2) Däraf 1,166,251 hektar ej specificerade i kolumnerna 22—26.

afvittringar, alla andra landtmäteriförrätningars omfång åren 1905—1909.

19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
hektar			Skiftade hektar						Meter				
Afröningstjord	Impediment	Summa	Tomter, trädgårdar o. d. samt åker och cirku- lationstjord	Äng	Odlingsmark	Afröningstjord	Impediment	Summa	Längdmätningar	Stängseldelningar	Väggdelningar	Andra längddelningar	Summa längddelningar
195,276	17,856	267,560	20,128	22,248	5,641	259,363	23,034	687,035	2,510,150	149,449	1,712,766	1,119	1,863,334
208,995	21,755	276,680	18,346	19,449	6,961	271,714	30,079	519,930	2,691,566	88,549	1,565,763	4,240	1,658,552
144,712	11,277	204,606	18,974	16,155	5,775	233,278	16,396	431,127	3,347,849	112,391	3,187,488	850	3,300,229
193,340	17,201	274,226	24,543	20,188	9,270	284,634	22,514	568,330	3,158,698	40,468	2,027,796	—	2,068,264
143,397	10,367	214,151	20,911	14,359	7,309	219,167	15,954	566,119	3,177,395	67,113	2,142,967	—	2,210,080
885,720	78,456	1)1,237,223	102,902	92,399	34,956	1,268,156	107,977	2)2,772,641	14,885,658	457,970	10,636,780	5,709	11,100,459
177,144	15,691	247,445	20,580	18,480	6,991	253,631	21,595	554,528	2,977,132	91,594	2,127,356	1,142	2,220,092

förekomna landtmäteriförrättningsars mängd, beskaffenhet och handläggning under år 1909.

19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39		
f ö r r ä t t n i n g a r ä r o :																						
men icke avslutade:					Ej handlagda		Totalsumma		Balanserade från år 1908		Tillkomna år 1909		Redovisade år 1909		Balanserade till år 1910		Beroende af rättegång efter avslutandet		Fastställda			
under handläggning	uppskjutna	beroende af rättegång före avslutandet		inställda	egenliga laga skiften	alla andra	egenliga laga skiften	alla andra	egenliga laga skiften	alla andra	egenliga laga skiften	alla andra	egenliga laga skiften	alla andra	egenliga laga skiften	alla andra	egenliga laga skiften	alla andra	egenliga laga skiften	alla andra		
		egenliga laga skiften	alla andra																		egenliga laga skiften	alla andra
104	23	—	1	13	7	135	47	1,047	32	760	15	287	6	207	41	840	—	4	18	490	1	
48	2	—	1	2	4	77	34	359	20	197	14	162	8	149	26	210	1	3	13	161	2	
34	6	—	4	7	1	54	41	276	32	147	9	129	10	111	31	165	—	2	24	106	3	
44	38	—	5	23	2	58	39	615	26	428	13	187	5	208	34	407	1	9	12	255	4	
72	37	1	6	18	6	85	48	479	32	298	16	181	12	129	36	350	—	2	14	180	5	
37	17	—	3	10	2	124	35	527	29	348	6	179	4	163	31	364	3	1	11	232	6	
44	11	—	6	26	—	73	25	339	21	232	4	107	2	110	23	229	2	5	7	99	7	
2	2	1	—	5	1	6	21	197	16	66	5	131	9	142	12	55	5	2	11	136	8	
16	13	1	2	16	3	55	19	265	15	195	4	70	—	64	19	201	—	1	5	106	9	
14	9	—	3	20	1	85	7	728	6	386	1	342	2	292	5	436	—	9	4	399	10	
10	54	—	11	24	—	119	—	735	—	437	—	298	—	310	—	425	—	7	—	324	11	
13	8	—	9	25	—	37	14	469	14	327	—	142	6	214	8	255	—	4	10	223	12	
109	22	—	5	30	1	161	18	848	16	615	2	233	3	181	15	667	2	5	6	276	13	
121	50	1	2	23	7	150	72	742	53	500	19	242	10	123	62	619	1	11	25	229	14	
38	34	—	4	35	2	147	32	828	23	587	9	241	7	179	25	649	—	19	18	324	15	
133	104	—	16	32	2	239	16	1,217	11	857	5	360	3	325	13	892	—	7	2	439	16	
37	24	1	7	18	1	69	25	597	20	440	5	157	5	302	20	295	1	4	12	295	17	
41	12	—	2	3	4	73	21	337	15	214	6	123	2	63	19	274	—	4	12	146	18	
239	56	2	30	236	1	225	26	1,567	20	1,041	6	526	6	468	20	1,099	—	18	9	54	19	
122	99	7	13	37	1	164	66	1,170	57	805	9	365	16	277	50	893	6	15	24	344	20	
114	105	7	57	53	—	259	57	1,477	55	892	2	585	10	224	47	1,253	2	27	20	402	21	
150	48	5	18	75	2	218	55	1,165	52	831	3	334	4	292	51	873	3	17	19	356	22	
112	21	1	10	16	1	87	128	819	110	564	18	255	28	216	100	603	2	10	71	341	23	
54	19	—	8	37	1	44	59	703	54	546	5	157	12	162	47	541	—	10	39	279	24	
1,708	814	27	223	784	50	2,744	905	17,506	729	11,713	176	5,793	170	4,911	735	12,595	29	196	386	6,196		
3,556						18,411		18,411				18,411										

Tab. 7.

Sammandrag öfver förordnanden till landtmäteriförrättningar under åren 1905—1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15												
															Utfärdade förordnandens											
															antal under åren										medeltal under åren 1905 t. o. m. 1909	
															1905		1906		1907		1908		1909		egenliga laga skiften	andra förrättningar
egenliga laga skiften	andra förrättningar	egenliga laga skiften	andra förrättningar	egenliga laga skiften	andra förrättningar	egenliga laga skiften	andra förrättningar	egenliga laga skiften	andra förrättningar																	
1	Stockholms.....	9	204	6	213	8	186	9	284	15	287	9	235	1												
2	Uppsala	3	42	1	50	6	59	11	75	14	162	7	78	2												
3	Södermanlands	4	58	5	70	19	108	7	105	9	119	9	92	3												
4	Östergötlands	5	162	12	169	9	192	4	207	13	187	9	183	4												
5	Jönköpings.....	9	104	13	112	5	130	8	124	12	152	9	124	5												
6	Kronobergs.....	4	135	5	210	9	160	9	223	6	192	7	184	6												
7	Kalmar	7	92	6	95	7	118	5	141	4	90	6	107	7												
8	Göttilands	1	116	6	133	3	133	1	143	6	129	3	132	8												
9	Blekinge.....	2	64	7	63	1	94	4	90	4	68	4	76	9												
10	Kristianstads	1	224	3	242	4	243	1	329	2	259	2	259	10												
11	Malmöhus	1	182	7	285	8	336	—	288	—	298	3	278	11												
12	Hallands.....	4	117	5	148	6	161	3	143	—	139	4	142	12												
13	Göteborgs och Bohus	2	281	6	263	2	322	3	328	2	233	3	285	13												
14	Älfsborgs.....	10	146	15	174	15	180	22	203	19	242	16	189	14												
15	Skaraborgs	6	184	8	175	9	225	3	217	9	241	7	208	15												
16	Värmlands	4	275	5	336	3	375	8	402	5	360	5	350	16												
17	Örebro.....	6	118	7	137	5	164	3	179	5	157	5	151	17												
18	Västmanlands	6	78	4	69	10	117	4	152	6	120	6	107	18												
19	Kopparbergs	7	248	14	268	4	295	4	256	6	115	7	236	19												
20	Gäffleborgs	6	574	8	257	9	274	5	407	9	365	7	375	20												
21	Västernorrlands.....	12	435	13	281	11	277	6	345	2	585	9	385	21												
22	Jämtlands	13	544	9	179	5	232	3	267	3	296	7	304	22												
23	Västerbottens.....	21	408	36	268	44	344	26	226	18	255	29	300	23												
24	Norrbottnens	12	314	14	224	11	196	10	236	5	157	10	225	24												
	Summa	155	5,105	215	4,421	213	4,921	159	5,375	174	5,208	*)183	*)5,006													
		5,260		4,636		5,134		5,534		5,382		*)5,189														

*) Medeltal för hela riket.

Tab. 8.

Uppgift å jordägarnes utgifter för laga skiften, afslutade år 1909.

	Län	Utgifter till landtmätare och gode män		Öfriga beräknade utgifter		Tillsammans		
		Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	
1	Stockholms	11,667	45	—	—	11,667	45	1
2	Uppsala	8,360	—	2,968	—	11,328	—	2
3	Södermanlands	6,488	—	1,730	—	8,218	—	3
4	Östergötlands	10,182	—	1,922	—	12,104	—	4
5	Jönköpings	2,040	—	—	—	2,040	—	5
6	Kronobergs	10,656	—	3,373	—	14,029	—	6
7	Kalmar	32,140	—	16,795	—	48,935	—	7
8	Gottlands	37,625	—	33,417	—	71,042	—	8
9	Blekinge	4,065	—	—	—	4,065	—	9
10	Kristianstads	3,277	—	—	—	3,277	—	10
11	Malmöhus	—	—	—	—	—	—	11
12	Hallands	1,635	—	1,821	—	3,456	—	12
13	Göteborgs och Bohus	4,872	—	2,113	—	6,985	—	13
14	Älfsborgs	21,651	—	5,364	—	27,015	—	14
15	Skaraborgs	6,055	—	—	—	6,055	—	15
16	Värmlands	19,807	83	—	—	19,807	83	16
17	Örebro	14,147	—	—	—	14,147	—	17
18	Västmanlands	2,600	—	—	—	2,600	—	18
19	Kopparbergs	13,866	—	14,621	—	28,487	—	19
20	Gäflborgs	5,534	—	—	—	5,534	—	20
21	Västernorrlands	21,350	—	10,280	—	31,630	—	21
22	Jämtlands	49,219	—	10,403	—	59,622	—	22
23	Västerbottens	54,683	—	2,895	—	57,578	—	23
24	Norrbottnens	26,060	—	1,143	—	27,203	—	24
	Summa	367,980	28	108,845	—	476,825	28	

Tab. 9.

Allmänna skiftesverkets i riket ställning den 31 december 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Län.	Nuvärande hemmantal för landsbygden	Mantal å landsbygden, hvilka													
		undergått fastställt enskifte eller laga skifte, eller ock storskifte, som troligen icke rubbas, på			voro föremål för laga skifte den 31 december 1909 på			troligen komma att undergå laga skifte på			troligen icke komma att undergå laga skifte på				
		alla ägorna	endast in-ägorna	endast ut-ägorna	alla ägorna	endast in-ägorna	endast ut-ägorna	alla ägorna	endast in-ägorna	endast ut-ägorna	alla ägorna	endast in-ägorna	endast ut-ägorna		
1	Stockholms	4,053	2,119	88	54	63	—	—	1,021	—	—	718	44	78	1
2	Uppsala	3,557	2,260	131	10	30	—	—	849	—	121	287	—	—	2
3	Södermanlands	3,319	1,296	37	175	9	—	1	767	—	—	1,071	139	—	3
4	Östergötlands	5,483	3,184	2	2	14	—	—	1,603	—	—	680	—	—	4
5	Jönköpings	3,395	2,759	23	4	14	—	—	154	2	—	937	6	27	5
6	Kronobergs	2,786	2,181	11	59	17	—	—	141	8	2	377	51	9	6
7	Kalmar	3,398	2,180	61	42	15	—	—	864	1	18	278	—	1	7
8	Gottlands	1,097	950	48	—	38	—	—	53	—	—	8	—	48	8
9	Blekinge	1,083	932	17	16	5	—	2	56	8	10	64	—	—	9
10	Kristianstads	2,962	2,064	—	—	—	—	—	92	—	—	806	—	—	10
11	Malmöhus	4,084	3,523	—	—	—	—	—	336	—	—	225	—	—	11
12	Hallands	2,918	2,549	17	98	4	—	—	40	—	—	219	89	9	12
13	Göteborgs och Bohus	2,835	2,279	6	—	3	—	1	336	—	5	210	—	—	13
14	Älfsborgs	4,173	3,098	90	197	6	—	1	478	387	280	102	17	16	14
15	Skaraborgs	4,709	3,771	18	39	23	—	—	84	21	—	792	—	—	15
16	Värmlands	1,755	1,261	12	24	7	—	—	321	14	3	140	—	—	16
17	Örebro	2,892	2,084	67	35	11	—	—	265	8	4	487	20	56	17
18	Västmanlands	2,838	2,036	8	1	18	—	—	43	—	7	734	—	—	18
19	Kopparbergs	1,891	429	87	49	20	—	—	1,139	49	87	167	—	—	19
20	Gäflborgs	2,202	1,657	—	185	25	131	—	218	51	—	116	3	—	20
21	Västernorrlands	1,825	1,348	250	115	8	3	4	22	30	163	164	—	1	21
22	Jämtlands	1,106	973	35	12	27	1	6	29	15	10	23	3	26	22
23	Västerbottens	1,238	1,072	—	—	13	—	—	131	—	—	22	—	—	23
24	Norrbottnens	1,232	836	5	1	13	—	—	154	1	5	224	—	—	24
	Summa	67,336	46,791	1,013	1,118	383	137	13	9,196	595	715	8,851	372	271	

Tab. 10.

Sammandrag öfver landtmätarnas arfvoden för

L ä n	Å r 1905					Å r 1906					Å r 1907					Å r	
	Antal förrättningar		Arfvoden			Antal förrättningar		Arfvoden			Antal förrättningar		Arfvoden			Antal förrättningar	
	egent- liga laga skiften	alla andra	för egentliga laga skiften	för alla andra förrätt- ningar	summa	egent- liga laga skiften	alla andra	för egentliga laga skiften	för alla andra förrätt- ningar	summa	egent- liga laga skiften	alla andra	för egentliga laga skiften	för alla andra förrätt- ningar	summa	egent- liga laga skiften	alla andra
			Kr.	Kr.	Kr.			Kr.	Kr.	Kr.			Kr.	Kr.	Kr.		
1 Stockholms	3	174	5,573	22,854	28,427	7	176	15,132	22,436	37,568	7	211	5,257	31,991	37,248	7	268
2 Uppsala	3	44	4,307	4,145	8,452	1	46	644	8,145	8,789	1	114	140	11,146	11,286	11	87
3 Södermanlands...	4	51	3,586	4,745	8,331	2	59	2,742	6,655	9,397	6	74	5,384	9,564	14,948	20	104
4 Östergötlands ...	9	148	6,678	14,691	21,369	5	157	2,396	15,295	17,691	3	178	2,539	14,828	17,367	7	174
5 Jönköpings	8	84	9,654	9,402	19,056	3	93	3,731	9,425	13,156	11	98	9,325	11,721	21,046	7	116
6 Kronobergs	6	102	4,335	10,732	15,567	2	138	1,222	16,843	18,065	6	141	7,495	12,579	20,074	5	133
7 Kalmar	9	62	17,520	9,657	27,177	3	80	15,222	21,765	36,987	6	76	12,511	25,930	38,441	4	101
8 Gottlands	2	135	20,238	23,567	43,805	3	133	37,379	8,650	46,029	3	131	18,559	10,245	28,804	2	147
9 Blekinge.....	1	56	1,187	4,636	5,873	—	43	—	5,312	5,312	3	68	1,110	7,049	8,159	2	56
10 Kristianstads...	—	218	—	17,993	17,993	5	254	2,704	18,913	21,617	2	263	1,110	21,198	22,308	2	351
11 Malmöhus	3	168	2,452	16,271	18,723	8	227	2,927	15,025	17,952	7	326	5,452	34,160	39,612	—	235
12 Hallands	4	119	1,606	14,226	15,832	9	137	3,382	20,321	23,703	5	146	3,685	16,388	20,073	3	153
13 Göteborgs o. Bohus	6	244	2,174	34,331	36,505	1	197	416	33,254	33,670	2	251	441	39,893	40,334	7	281
14 Älfsborgs	10	121	10,989	26,963	37,952	11	116	6,394	20,155	26,549	12	167	14,236	48,760	62,996	17	173
15 Skaraborgs	4	179	3,486	28,624	32,110	3	174	3,824	24,246	28,070	6	167	7,543	28,799	36,342	6	214
16 Värmlands	2	223	4,755	40,006	44,761	4	235	3,105	40,588	43,693	3	304	12,284	63,789	76,073	1	318
17 Örebro	7	134	7,193	15,250	22,443	2	127	2,220	17,356	19,576	7	150	6,192	18,086	24,278	4	164
18 Västmanlands ...	6	109	13,796	18,642	32,438	4	81	4,650	13,776	18,426	4	68	2,414	6,880	9,294	11	150
19 Kopparbergs	3	370	4,006	127,936	131,942	6	351	4,194	115,527	119,721	5	392	15,170	96,121	111,291	5	414
20 Gäfveborgs	8	322	39,131	52,114	91,245	9	307	12,479	53,311	65,790	10	242	8,816	42,369	51,185	10	357
21 Västernorrlands..	10	351	34,321	81,400	115,721	6	247	20,961	66,993	87,954	9	296	31,345	72,010	103,355	9	313
22 Jämtlands	6	304	27,209	53,826	81,035	8	249	56,413	58,840	115,253	10	203	52,680	60,595	113,275	8	292
23 Västerbottens ...	39	403	132,467	84,838	217,305	36	321	75,937	59,512	135,449	25	324	65,887	77,391	143,278	46	242
24 Norrbottens	20	288	79,582	71,211	150,793	27	195	191,393	50,337	241,730	12	219	57,590	63,426	121,016	16	212
Summa	173	4,409	436,745	788,110	1,224,855	165	4,143	469,467	722,680	1,192,147	165	4,609	347,165	824,918	1,172,083	210	5,105

under åren 1905—1909 avslutade landtmäteriförrättningar.

1908			År 1909						Summa under åren 1905—1909		Summa under åren 1905—1909		Medeltal under åren 1905—1909 af					
Arfvoden			Arfvoden			Summa antal förrättningar		Summa under åren 1905—1909 debiterade arfvoden för		Totalsumma under åren 1905—1909 debiterade arfvoden		antal förrättningar		arfvoden				
för egentliga laga skiften	för alla andra förrättningar	summa	Antal förrättningar	för egentliga laga skiften	för alla andra förrättningar	summa	egentliga laga skiften	alla andra	egentliga laga skiften	alla andra	Kr.	Kr.	egentliga laga skiften	alla andra	Kr.	Kr.	Kr.	
Kr.	Kr.	Kr.	egentliga laga skiften	alla andra	Kr.	Kr.	Kr.	egentliga laga skiften	alla andra	Kr.	Kr.	Kr.	egentliga laga skiften	alla andra	Kr.	Kr.	Kr.	
7,511	30,065	37,576	8	240	10,096	29,244	39,340	32	1,069	43,569	136,590	180,159	6	214	8,714	27,318	36,032	1
17,953	23,244	41,197	10	104	7,237	15,029	22,266	26	395	30,281	61,709	91,990	5	79	6,056	12,342	18,398	2
27,524	12,300	39,824	7	94	5,507	6,361	11,868	39	332	44,743	39,625	84,368	8	76	8,949	7,925	16,874	3
8,605	21,479	30,084	9	132	2,539	14,828	17,367	33	839	22,757	81,121	103,878	7	168	4,551	16,224	20,776	4
5,310	18,331	23,641	3	125	1,424	46,995	48,419	32	516	29,444	95,874	125,318	6	103	5,889	19,175	25,064	5
4,110	18,022	22,132	7	135	8,972	16,056	25,028	26	699	26,634	74,232	100,866	5	140	5,327	14,846	20,173	6
7,202	15,572	22,774	7	79	27,043	12,255	39,298	29	398	79,498	85,179	164,677	6	80	15,900	17,036	32,935	7
12,175	11,955	24,130	5	126	33,621	10,752	44,373	15	672	121,972	65,169	187,141	3	135	24,394	13,034	37,428	8
1,326	6,672	7,998	5	79	3,441	6,765	10,206	11	302	7,064	30,434	37,548	2	60	1,413	6,097	7,510	9
1,548	29,424	30,972	1	310	3,000	22,975	25,975	10	1,396	8,362	110,503	118,865	2	279	1,672	22,101	23,773	10
—	22,277	22,277	—	232	—	21,895	21,895	18	1,188	10,831	109,623	120,459	4	238	2,166	21,926	24,092	11
2,765	20,438	23,203	2	150	1,374	18,705	20,079	23	705	12,812	90,078	102,890	5	141	2,562	18,016	20,578	12
3,924	56,416	60,340	3	166	4,163	23,802	27,965	19	1,139	11,118	187,696	198,814	4	228	2,224	37,539	39,763	13
13,154	38,549	51,703	24	159	18,413	32,363	50,776	74	736	63,186	166,790	229,976	15	147	12,637	33,358	45,995	14
11,964	27,188	39,152	7	206	5,329	39,202	44,531	26	940	32,146	148,059	180,205	5	188	6,429	29,612	36,041	15
503	54,556	55,059	6	244	15,659	52,848	68,507	16	1,324	36,306	251,787	288,093	3	265	7,261	50,357	57,618	16
5,172	24,158	29,330	3	144	11,948	23,431	35,379	23	719	32,725	98,281	131,006	5	144	6,545	19,656	26,201	17
7,307	14,006	21,313	1	92	2,300	9,530	11,830	26	500	30,467	62,834	93,301	5	100	6,093	12,567	18,660	18
11,459	119,020	130,479	2	269	11,543	100,741	112,289	21	1,796	46,377	559,345	605,722	4	359	9,276	111,869	121,145	19
12,274	60,604	72,878	3	319	4,848	53,714	58,562	40	1,547	77,548	262,112	339,660	8	309	15,500	52,422	67,932	20
15,217	85,322	100,539	8	495	17,564	121,451	139,015	42	1,702	119,408	427,176	546,584	8	340	23,882	85,435	109,317	21
92,082	89,764	181,846	10	287	41,065	92,516	133,581	42	1,335	269,449	355,541	624,990	8	267	53,889	71,108	124,997	22
90,769	66,750	157,519	32	255	47,159	74,549	121,708	178	1,545	412,219	363,040	775,259	36	309	82,444	72,608	155,052	23
66,268	61,192	127,460	10	243	21,311	73,691	95,002	85	1,157	416,144	319,857	736,001	17	231	83,229	63,971	147,200	24
426,122	927,304	1,353,426	173	4,735	305,561	919,698	1,225,259	886	23,001	1,985,060	4,182,710	6,167,770	*) 177	4,600	397,002	836,542	1,233,554	

*) Medeltal för hela riket.

Tab. 11.

Sammandrag för perioden 1879—1909 öfver landtmäteriförrättningarnas antal och omfattning, utdraget ur landtmäteristyrelsens årsberättelser, delvis

1 År	2 Egentliga laga skiften				3 Alla andra förrättningar				4 Bland förenämnda ningar intagna	
	5 afmätte hektar	6 skiftade hektar	7 afmätte längder, meter	8 delade längder, meter	9 afmätte hektar	10 skiftade hektar	11 afmätte längder, meter	12 delade längder, meter	13 antal ägostyck- ningar	14 afmätte hektar
1879.....	140,988	157,489	108,189	59,205	91,584	80,145	1,425,623	1,274,545	—	—
1880.....	157,113	162,699	105,707	91,165	51,583	80,477	1,479,138	1,094,599	—	—
1881.....	160,532	176,010	163,647	10,107	41,424	76,622	2,550,347	2,273,251	—	—
1882.....	117,708	122,843	46,084	86,866	53,204	99,993	1,381,657	1,193,045	—	—
1883.....	178,323	186,095	21,988	15,365	50,111	90,307	1,898,961	1,411,799	—	—
1884.....	160,792	162,702	97,999	49,976	45,240	106,926	2,005,064	1,714,339	—	—
1885.....	138,587	146,191	241,083	52,610	43,289	124,431	1,716,595	1,370,499	—	—
1886.....	97,802	105,844	29,257	33,837	48,046	147,241	1,521,918	1,171,973	—	—
1887.....	140,711	147,177	83,562	35,075	53,065	151,026	1,736,097	1,299,006	—	—
1888.....	123,071	144,727	21,680	13,607	37,202	82,199	1,130,663	559,023	—	—
1889.....	133,193	139,745	26,321	5,126	52,038	130,625	875,339	609,989	—	—
1890.....	153,362	158,009	14,691	6,191	109,138	160,324	1,643,584	919,138	—	—
1891.....	242,766	242,555	8,651	277	56,080	122,970	2,433,943	1,003,394	—	—
1892.....	180,589	182,427	—	14,625	52,001	95,666	693,595	444,941	—	—
1893.....	294,754	303,677	60,801	63,301	71,852	114,375	760,098	220,749	—	—
1894.....	241,210	248,971	319,005	259,577	203,325	265,684	1,559,717	1,332,203	—	—
1895.....	205,277	250,232	35,250	26,602	66,427	153,477	2,265,848	1,963,599	—	—
1896.....	356,816	359,217	3,200	18,681	53,137	92,390	3,834,362	3,156,916	—	—
1897.....	175,084	180,302	14,671	23,842	56,850	134,818	6,354,596	5,573,818	236	2,296
1898.....	387,722	391,464	19,665	8,372	59,671	199,925	4,563,447	3,838,094	656	2,425
1899.....	229,491	236,512	73,054	8,564	51,507	250,299	4,617,978	4,536,914	847	4,247
1900.....	206,885	214,292	38,027	25,595	56,290	309,308	4,577,604	4,616,203	1,166	3,120
1901.....	135,220	138,817	57,311	61,776	66,628	423,310	4,493,136	4,259,684	1,435	9,248
1902.....	200,795	215,434	85,275	—	72,786	576,259	3,878,733	3,701,938	1,691	4,140
1903.....	217,015	223,168	27,937	—	78,817	521,455	3,023,812	2,259,196	1,865	5,772
1904.....	273,687	284,294	16,569	969	64,174	634,251	3,333,697	2,819,494	2,212	3,883
1905.....	180,367	187,951	25,827	828	87,193	499,084	2,484,323	1,862,506	1,913	10,249
1906.....	190,315	200,868	58,374	4,591	86,365	319,112	2,633,192	1,653,961	1,735	5,987
1907.....	115,682	145,696	76,560	—	88,924	285,431	3,271,289	3,300,229	1,803	10,733
1908.....	175,830	199,892	104,157	533	93,396	363,488	3,054,541	2,067,731	2,082	10,897
1909.....	101,299	118,056	40,054	10,354	112,852	448,063	3,137,341	2,199,726	2,252	21,318
Summa	5,812,986	6,133,356	2,074,596	987,667	2,159,199	7,155,181	30,341,738	65,702,502	19,898	94,315
Medeltal för hvarje år	187,516	197,850	66,922	31,860	69,651	230,312	2,591,669	2,119,435	1,531	7,255
1893—1909	—	2,556,444	—	—	—	4,839,985	—	—	—	—
Medeltal för hvarje år	—	213,037	—	—	—	403,332	—	—	—	—

landtmäteripersonalens antal, jordägarnas utgifter till landtmätare och gode män m. m., delvis grundadt på af landtmäteristyrelsen infordrade uppgifter.

12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22	
alla andra förrätt- ägostyckningar		Arbetande personal				Afslutade förrätt- nings antal		Utgifter till landtmätare och gode män för egentliga laga skiften		Arfvoden till landtmätare											
delade hektar	medeltal af delad areal, hektar för hvarje för- rättning	landt- mätare	med- hjälpare	elever	egentliga laga skiften	alla andra förrätt- ningar			för egentliga laga skiften		för alla andra förrättningar		summa								
							kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre									
—	—	303	89	125	270	1,971	493,228	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	294	94	113	248	1,980	609,253	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	278	111	120	211	1,950	533,303	76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	276	115	123	209	1,870	432,755	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	266	126	124	232	1,907	564,686	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	267	117	114	203	2,024	543,922	01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	260	115	106	217	1,878	472,104	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	245	103	85	169	1,932	388,126	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	244	99	83	158	1,725	454,835	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	234	101	81	154	1,553	433,686	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	223	106	91	167	1,625	427,050	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	225	104	109	161	1,780	431,119	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	233	96	119	145	1,784	517,929	02	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	231	102	90	150	1,817	449,245	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	233	112	68	197	1,876	723,120	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	223	113	57	202	1,906	530,455	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	215	112	54	164	1,769	626,610	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	203	114	56	145	1,912	649,833	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38,426	163	202	113	66	140	2,025	440,774	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
87,427	133	207	114	60	126	2,507	848,719	85	786,309	—	507,642	—	1,293,951	—	—	—	—	—	—	—	—
127,325	150	208	95	72	162	2,731	573,084	65	526,512	—	568,393	—	1,094,905	—	—	—	—	—	—	—	—
177,111	152	211	109	85	148	3,099	549,980	96	476,018	—	647,925	—	1,123,943	—	—	—	—	—	—	—	—
295,235	206	220	92	96	152	3,448	408,493	80	363,662	—	696,708	—	1,060,370	—	—	—	—	—	—	—	—
449,665	266	218	91	94	167	3,845	574,227	79	513,351	—	809,140	—	1,322,491	—	—	—	—	—	—	—	—
395,162	212	211	100	87	141	3,944	548,914	43	485,312	—	782,976	—	1,268,288	—	—	—	—	—	—	—	—
522,317	236	208	109	74	149	4,367	722,273	15	614,847	—	703,052	—	1,317,899	—	—	—	—	—	—	—	—
356,319	186	204	123	90	173	4,409	523,878	68	436,745	—	788,110	—	1,224,855	—	—	—	—	—	—	—	—
173,407	100	215	110	110	165	4,143	557,842	61	469,467	—	722,630	—	1,192,147	—	—	—	—	—	—	—	—
140,543	78	218	112	98	165	4,609	432,120	—	347,165	—	324,918	—	1,172,083	—	—	—	—	—	—	—	—
203,932	98	216	127	99	210	5,105	517,138	60	426,122	—	927,304	—	1,353,426	—	—	—	—	—	—	—	—
285,401	122	196	139	82	173	4,735	367,980	23	305,561	—	919,698	—	1,225,259	—	—	—	—	—	—	—	—
3,252,320	—	7,187	3,363	2,831	5,473	82,226	16,411,696	91	5,751,071	—	8,898,546	—	14,649,617	—	—	—	—	—	—	—	—
250,178	162	232	108	91	176	2,652	529,409	58	479,256	—	741,545	—	1,220,801	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. 12.

Afvittringsverkets fortgång år 1909.

	I Västerbottens län	I Norrbottens län	Summa
Afmätta:			
inägor, hektar	575	—	—
skogsmark, d:o	10,683	—	—
summa, d:o	11,258	—	—
Uträknade och beskrifna:			
tomter, åker o. d., hektar	—	—	—
äng, d:o	—	—	—
odlingsmark, d:o	1,101	—	—
skogsmark, d:o	480	—	—
impedimenter, d:o	35,579	—	—
summa, d:o	37,160	—	—
Områdesubrytning:			
tomter, åker o. d., hektar	—	—	—
äng, d:o	—	—	—
odlingsmark, d:o	—	—	—
skogsmark, d:o	—	—	—
impedimenter, d:o	—	—	—
summa, d:o	—	—	—
gamla hemman, mantal	—	—	—
tillökningsjord, d:o	—	—	—
nybyggen, d:o	—	—	—
gamla hemman, antal	—	—	—
nybyggen, d:o	—	—	—
öfverlopsmarker, d:o	—	—	—
Utstakade samt rörlagda rågångar, skifteslinjer m. m., meter	—	—	—
Alla statens kostnader, kronor	37,332	9,814	47,146

Tab. 13.

Sammandragen femårsöfversikt af avvittringsverket åren 1905—1909.

	1905	1906	1907	1908	1909	Summa 1905—1909
Västerbottens län:						
hektar, afmätta	84,419	63,316	62,271	60,716	11,258	281,980
» , uträknade	34,134	86,435	49,766	65,021	37,160	272,516
» , utbrutna	—	—	—	—	—	—
kilometer, utstakade och rörlagda	—	35	—	—	—	35
kronor, af staten utbetalda	45,807	43,476	44,856	49,769	37,332	221,240
Norrbottens län:						
hektar, afmätta	—	—	—	—	—	—
» , uträknade	16,651	—	—	—	—	—
» , utbrutna	—	—	—	—	—	—
kilometer, utstakade och rörlagda	274	53	—	—	—	—
kronor, af staten utbetalda	23,465	15,372	13,808	13,889	9,814	76,348
Båda länen tillsammans:						
hektar, afmätta	84,419	63,316	62,271	60,716	—	—
» , uträknade	50,785	86,435	49,766	65,021	—	—
» , utbrutna	—	—	—	—	—	—
kilometer, utstakade och rörlagda	274	88	—	—	—	—
kronor, af staten utbetalda	69,272	58,848	58,664	63,658	47,146	297,588